LIBRARY
APR 1 1982
STATE HISTORICAL SOCIETY OF WISCONSIN

LAISVĖ
Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Savaitinis
Jungtinėse Valstijose $12.00
Kanadoje $15.00
Kitur užsienyje $15.00
Pavienio egzemploriaus kaina 25 centai

PRICE 25 c.

NO. 13 ★ ★ ★ ★ ★ ★ PENKTADIENIS, KOVO [MARCH[26, 1982 OZONE PARK, N. Y. 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ 71-IEJI METAI

KRISLAI

Avyžiaus knyga
Rimtieji teatrai
Nearabiškas Iranas
Kubiečių obalsis . . .

R. BARANIKAS

1974-aisiais metais Maskvoje veikianti Progress Soviet Authors Library leidykla pradėjo leisti ciklių vertimų iš tarybinių klasikų į anglų kalbą. Į anglų kalbą tarp kitko buvo išversta Jono Avyžiaus knyga "Sodybų tuštėjimo metas",—angliškas pavadinimas "The Lost Home" (kiti klasikai, kurių kūryba buvo išversta, yra Aitmatovas, Jefremovas, Saginianas, Šolochovas).

"Sodybų tuštėjimo metais", kaip žinia vaizduoja nacinės okupacijos laikotarpį Lietuvoje. Prieš kelerius metus skaičiau lietuviškąjį originalą, o dabar perskaičiau anglišką vertimą. Kaip jau paprastai esti, vertime kūrinys praranda nemažai savo tikrojo skonio, tikro antspalvio. Vis dėlto, Avyžiaus aštrios akies ir klausos rezultatai lieka, ir knyga stipriai perduoda tamsią atmosferą, kuri per tą laikotarpį Lietuvoje viešpatavo.

New Yorke knyga gali būti gaunama Four Continents knygų parduotuvėje.

□

New Yorke bent trisdešimt pastovių didelių teatrų, kurie beveik visi susispietę aplink Broadway centralinėje miesto dalyje. Ir tie visi teatrai nuolat stato veikalus. Iš paviršiaus atrodytų, kad kultūrinis gyvenimas virte verda.

Bet koks tų teatrų meninis lygis? Neseniai New Yorko "Times" gvildeno, kokios tų veikalų temos. Pasirodo, kad beveik pusė statomųjų veikalų remiasi viena tema: teatro. Kitaip sakant, veikalai nuolat iškepami apie tai, koks puikus dalykas yra teatras, apie aktorių profesiją, jų skausmus ir triumfus, apie taip vadinamo "show business" romantiką . . . . Tie veikalai dažnai yra tikrai šlamštiški, žemo meninio lygio, bet sugeba sutraukti nemažai publikos.

Norint matyti rimtesnius veikalus, reikia eiti į mažiukus "off Broadway" teatrus, bet liaudies masės ten nepatenka, nes apie juos didžioji spauda mažai terašo. Gaila. Apie tuos mažus rimtus teatrus žino tik inteligentija.

□

Dažnai mūsų spaudoje klystama vadinant Iraną arabišku kraštu. Kartais ta klaida prasiskverbia ir tokiuose didlapiuose kaip New Yorko "Times". Kadangi Iranas yra musulmoniškas kraštas Vidurryčiuose, kadangi pavadinimas panašus į gretimo Irako, daug kas yra tikri, kad Iranas arabiškas.

Faktinai Irano gyventojų dauguma, be musulmoniškos tikybos, mažai ko bendro turi su arabais. Irano pagrindinė tauta, persai, vartoja kalbą, kuri yra indo-europiečių kalbų giminės ir tokiu būdu panašesnė, sakysime, į lietuvių kalbą negu į arabų, nors ji rašoma arabišku raidynu.

Tiesa, Irane yra ir kitų tautybių: šiaurvakariuose yra provincija, kurios gyventojų daugumą sudaro azerbaidžaniečiai, greta jų yra didelė kurdų sritis, o prie Irako rūbežiaus—arabiškai kalbanti Irano dalis, kurią Iranas vadina Kuzustanu, o arabai Arabistanu . . .

□

Kubos Komunistų partijos organas "Granma" išleidžia anglų kalbos savaitinį priedą, kurį, pavėluotą, galima gauti ir New Yorke. Ten yra daug medžiagos apie tos socialistinės salies gyvenimą, ypatingai apie Kubos dabartinę kultūrą.

I akis dažnai krinta Kubos kultūrinis obalsis: "Pačioje revoliucijoje—viskas, prieš revoliuciją—nieko." Tas obalsis faktinai sako, kad visi stiliai kultūrinėje kūryboje priimtini, jeigu jie remia revoliucijos siekius, bet kas bando kurti prieš revoliuciją, tam naujojoje Kuboje nėra vietos.

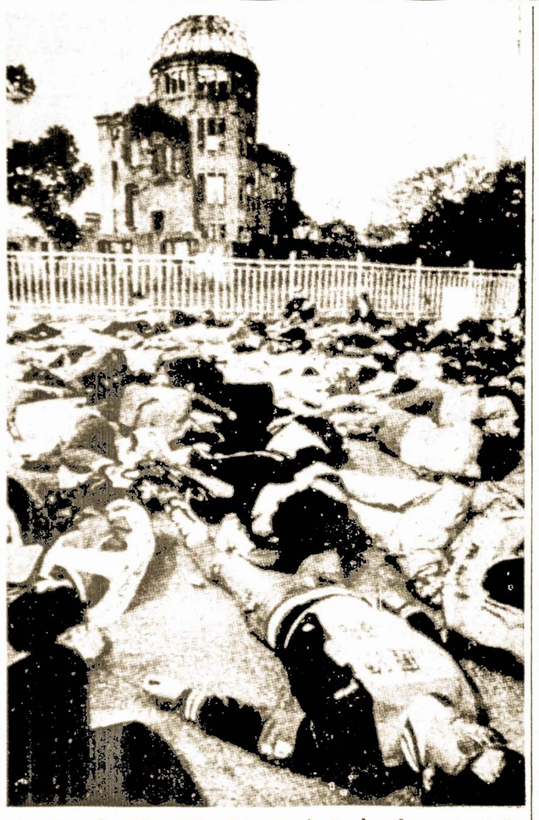

Pereitą sekmadienį Hiroshimos mieste, kur buvo numesta pirmoji JAV atominė bomba, įvyko demonstracija prieš branduolinius ginklus. Kai tylos minute buvo prisiminti 200 tūkstančių nuo tos bombos žuvusių japonų, daugelis atsigulę aikštėje vaizdavo negyvėlius, norėdami labiau sudraminti branduolinių ginklų uždraudimo reikalą. Demonstracijoje dalyvavo arti šimto tūkstančių žmonių. Per visą Japoniją norima surinkti 30 milijonų parašų po peticija, kuri birželio mėnesį bus įteikta Jungtinių Tautų Nusiginklavimo konferencijai.

20 METŲ AMBASADORIUM

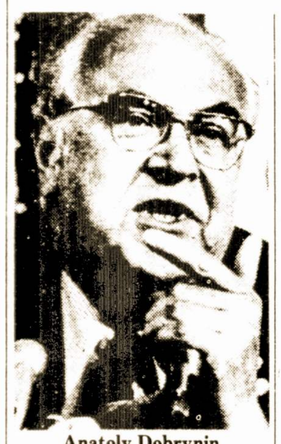

Anatoly Dobrynin

Washington. — Šį mėnesį Tarybų Sąjungos ambasadorius Anatolijus F. Dobrynin mini dvidešimt metų, kai jis čia pradėjo savo darbą. Jis žinomas kaip kietas, bet sumanus diplomatas, per tą laikotarpį pergyvenęs daug šilto ir šalto, nes TSRS ir JAV santykiai niekados nebuvo pastovūs.

New York Times jo sukakties proga parašė apie jį reportažą ir įdėjo nuotrauką. Peržvelgė jo ambasadoriavimo metus prie įvairių JAV prezidentų. Anot Zbigniewo Brzezinskio, buv. prez. Carterio tautinio saugumo patarėjo, Dobrynin esąs "žavingiausias užsienio konkurentas mano ketverių metų darbo laikotarpyje, malonus šeimininkas ir meistriškai išsisukinėjantis derybų dalyvis".

Buvusių JAV prezidentų ir kitų JAV vadų memuaruose jis minimas kaip visados buvęs veiklos centre, neš tiek Tarybų Sąjunga, tiek JAV juo pasitikėjo.

Dobryninui dabar 62-eji metai amžiaus.

Pataisymas

Kovo mėnesio dvi "Laisvės" laidos turėjo netikslias datas pirmame puslapyje.

Kovo 5 laidoje, laikraščio numeris (10) buvo teisingas bet data turėjo būti "Kovo (March) 5, 1982." Kiti puslapiai teisingai pažymėti buvo.

Kovo 19 laidoje numeris turėjo būti (12), o data turėjo būti "Kovo (March) 19, 1982". Siame numeryje taip pat kiti puslapiai buvo pažymėti teisingai. **Red.**

Numirė Maršalas Vasilijus Čuikov

Maskva.—Kovo 19 čia mirė Tarybų Sąjungos maršalas Vasilijus I. Čuikov, kuris II Pas. karo metu vadovavo armijai, gynusiai Stalingradą, sudavusiai mirtinį smūgį Hitlerio kariuomenei. Jis buvo 82 m. amžiaus. Dabar gyvųjų tarpe dar liko maršalas Ivan K. Bagramyan, 84 m. amžiaus, paskutinis iš II Pas. karo vadų.

Maršalas Čuikov, gavęs paskyrimą vadovauti Stalingrado gynybai, sakoma, tarės: "Mes atlaikysime miestą arba mirsime jame". Ir jo vadovaujami kariai ne tik atlaikė, bet atmušė vokiečius ir juos sutriškino.

Nuo Stalingrado maršalo Čuikovo kariai kovėsi Dono srityje, Kryme, Gudijoje ir pagaliau Berlyne, kur 1945 m. gegužės 1 d. jis priėmė Vokietijos kapituliaciją.

Kai Vokietijos kariuomenės štabo viršininkas gen. Hans Krebs pasveikino gen. Čuikovą, pabrėždamas, kad Gegužės Pirmoji esanti didi šventė abiem tautom, tai tasai atsakęs: "Mums tai didi šventė, bet kaip jums, tai sunkiau pasakyti". Jis iki 1953 m. buvo TSRS karinių pajėgų viršininku Vokietijoje.

Čuikov buvo gimęs žemdirbių šeimoje netoli nuo Maskvos, bet anksti išėjo į miestą, kur dirbo mechanikos dirbtuvėje, o 18 metų būdamas stojo savanoriu į Raudonąją armiją.

Prieš išeidamas dimisijon, jis buvo TSRS civilinės gynybos viršininku. Perimdamas tas pareigas, kalbama, jis taręs: "Jei kas nors mus vėl užpuls, tai bus naujas Stalingradas, bet tasai Stalingradas bus toli—kažkur Vakaruose".

NERAMUMAI PALESTINOJE

Jeruzalė.—Pereitą ketvirtadienį Izraelio valdžia pašalino palestiniečių rinktąjį El Bireh miestuko merą. Dėl to kilo riaušės, kurių metu kariai nušovė vieną arabų jaunuolį ir kelis sužeidė.

Arabai paskelbė generalinį streiką savo gyvenamoje Jeruzalės pusėje, Vakariniame Jordano upės krante ir Gazoje. Taip pat trijų dienų streikas buvo paskelbtas ir El Bireh miestelyje, kur okupacinė valdžia pašalino merą ir paleido miestelio tarybą už tai, kad jie atsisakė kooperuoti su Vakarinio kranto civiliniu administratorium.

Atšaukiamas Gen. Dozier

Neapolis.—NATO būstinė pranešė, kad brigados gen. James L. Dozier, kuris buvo Italijos teroristų pagrobtas ir išlaikytas 42 dienas, sugrįžta į JAV kitoms pareigoms. Į jo vietą JAV paskyrė brigados gen. Lincoln Jones. Gen. Dozier bus JAV armijos šarvuočių centro Fort Knox, Ky., vado padėjėju.

Tuo tarpu Italijoje teisiami teroristai, kurie buvo gen. Dozier pagrobę. Prokuroras reikalauja teisiamiesiems ilgo kalėjimo bausmių. Gen. Dozier teisme liudijo, kad jo klausa smarkiai nukentėjo per tas 42 nelaisvės dienas, nes teroristai jam buvę uždėję ausines klausytis labai garsiai grojamos muzikos.

London. — Indijos premjerė Indira Gandhi atvyko čia kovo 21 d. atidaryti Indijos kultūros parodą, kuri čia užtruks aštuonis mėnesius. Eksponuojami meno kūriniai, įvairūs dirbiniai, bus rodomi filmai ir vyks tautinio meno koncertai.

Erdvėlaivis Columbia trečią kartą skrieja į erdvę

Cape Canaveral. — Pereitą pirmadienį dvi raketos nešėjos iškėlė Columbia erdvėlaivį trečiai kelionei į erdvę. Jei neatsiras kokių nors kliūčių, erdvėlaivis išbus kelionėje septynias dienas ir nuplaniruos N. Meksikoje.

Laivo vadas Jack Lousma ir jo kolega astronautas Gordon Fullerton per tą laiką turės atlikti visą eilę mokslinių bandymų. Jie vežasi bičių, kandžių ir augalų. Bus bandoma ištirti, kaip gyviai ir augalai reaguoja erdvėje, kai nejaučiamas svoris.

Jie taip pat išbandys ir paties erdvėlaivio sienas: vienu laiku jie skris tiesiu keliu į saulę, kada, manoma karštis būsiąs iki 300 laipsnių virš nulio, paskui vėl bandys erdvėlaivio sieną atšaldyti iki 300 laipsnių žemiau nulio.

Erdvėlaivis turėtų padaryti 116 orbitų.

Sudiev, Žemei iki pirmadienio!—Amerikos astronautai Jack Lousma ir Gordon Fullerton, prieš pradėdami savo skridimą į erdvę.

Protestuoja dėl olandų žurnalistų nužudymo

Olandų jaunimas Amsterdame pagerbia žurnalistų atminimą, padėdami gėlių aikštėje priešais JAV konsulatą.

Amsterdam.—Dideliu pasipiktinimu olandai sutiko žinias apie tai, kad Salvadore buvo nužudyti keturi jų TV žurnalistai.

Nors Salvadoro chunta skelbia, kad tie žurnalistai žuvo įvykus ginkluotam susirėmimui tarp valdžios kariuomenės ir partizanų, bet žmonės tuo netiki.

Partizanų šaltiniai skelbia, jog keturi olandai buvo nužudyti chuntos kareivių, kurie netoli nuo Chalatenango miesto, šiaurinėje Salvadoro dalyje, juos jėga ištraukė iš automobilio ir pakelėje juos sušaudė. Žurnalistai norėjo filmuoti partizanų veiklą. Valdžia apie žurnalistų nužudymą tepranešė tik po 24 valandų nuo įvykio. Tai įvyko pereitą trečiadienį.

Olandijos vyriausybė pasiuntė į Salvadorą savo ambasadorių iš Meksikos, kad jis įvykį ištirtų ir pasirūpintų žuvusiųjų kūnų pervežimu į namus. Tuo tarpu Amsterdame jaunimas daugiau kaip dvi valandas kovojo su policija, kai ta jiems neleido uždegti JAV konsulatą, nes olandai kaltina Ameriką dėl žurnalistų nužudymo, kadangi Amerika remia Salvadoro karinę chuntą.

Protesto demonstracijoje dalyvavo apie trys tūkstančiai jaunimo. Jie skersai gatvę nuo JAV konsulato pastatė kryžius su keturių žurnalistų pavardėmis ir padėjo vainikus. Nužudytieji žurnalistai: Jacobus Andries Koster, 46 m.; Johannes Willemsen, 42 m.; Hans ter Laan, 25 m. ir Jan Kui[illegible], 40 m.

Salvadoro arkivyskupas Arturo Rivera Damas, kalbėdamas tikinčiųjų minia San Salvadoro katedro[illegible]e, reikalavo, kad būtų pravesta pilna investigacija, nustatant, kas kaltas dėl žurnalistų mirties. Tuo tarpu Amerikos laikraščių redaktorių sąjunga pasiuntė chuntos prezidentui Jose Napoleonui Duarte telegramą, reikalaudami, kad žurnalistams būtų užtikrintas saugumas.

Moteris vadovaus konferencijai Palestinos klausimu

Jungtinės Tautos. — Atžymėdamas Tarptautinę Moters Dieną, JT gen. sekretorius Javier Perez de Cuellar paskyrė moterį pasekretoriaus pareigoms. Tai iš viso pirmoji pasekretorė šios organizacijos istorijoje. Tas aukštas postas teko Jamaikos diplomatei Lucille Mair. Ji vadovaus Jungtinių Tautų darbams, šaukiant tarptautinę konferenciją Palestinos klausimu. Konferencija, pagal pernai priimtąjį Generalinės asamblėjos nutarimą, turi būti sušaukta prieš 1984 metų pabaigą.

Savo kalboje gen. sekretorius pareiškė, jog reikia imtis ypatingų priemonių, kad moterims nebūtų trukdoma kilti dėl jų lyties. "Aš netikiu, kad kokia nors bendruomenė ar organizacija galėtų daryti vertingą pažangą, jei ji neišnaudoja energijos vyrų ir moterų lygiu jų dalyvavimu bendrame darbe",—pabrėžė jis.

Lucille Mair yra trečioji moteris iš besivystančių šalių, paskirta dabartinio gen. sekretoriaus į aukštą postą. Prieš tai—sausio mėnesį jis paskyrė Egipto diplomatę Leila Doss gen. sekretoriaus padėjėja JT personalo skyriuje, o po to—pakistanietė dr. Nafis Sadik buvo paskirta gen. sekretoriaus padėjėja JT Fondo gyventojų klausimais.

Lucille Mair

Lucille Mair, 57 m. amžiaus, pirma yra buvusi Jamaikos ambasadore Kuboje, o pastaruoju metu—Jungtinėse Tautose. 1980 m. ji buvo UN Decade for Women pasaulinės konferencijos gen. sekretorė. Ta konferencija įvyko Kopenhagoje. Ji savo šalį atstovavo ir pirmojoje Tarptautinių Moters Metų konferencijoje Meksikoje 1975 m. Daugiau kaip ketvirtį šimtmečio ji atstovauja Jamaikai įvairiose pareigose. Prieš pradėdama ambasadorės karjerą, ji buvo Jamaikos vyriausybės Viešosios Informacijos direktore.

LAISVĖ LITHUANIAN WEEKLY

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE PUBLISHING SOCIETY, INC.

Published Fridays, except in case of holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.

Established April 5, 1911

ANTHONY BIMBA, Editor in chief

EVA T. MIZARA, Editor & Business Manager

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year $12.00	United States, per 6 months... $6.50
Canada, Lat. Amer., per year . $15.00	Canada, Lat. Amer., 6 months . $8.00
Foreign countries, per year ... $15.00	Foreign countries, 6 months ... $8.00

Mubarakas ir Izraelis

Egipto prezidentas Mubarak buvo pasirengęs vykti į Izraelį. Ta kelionė buvo derinama su izraeliečių paskutiniu pasitraukimu iš užgrobtos Sinojaus teritorijos. Apsilankymas būtų lyg simboliniai patvirtinęs, kad Mubarakas tęsia Sadato politiką, kad santarvė tarp Izraelio ir Egipto lieka, nors naujasis Egipto prezidentas bando atnaujinti santykius su kitomis arabiškomis šalimis.

Bet Izraelio valdžia tai Mubarako kelionei pastojo kelią. Mat, prez. Mubarak pranešė, kad lankydamasis Izraelyje jis aplenks Jeruzalę. Kaip žinia, Egiptas nepripažįsta Izraelio suverenumo virš visos Jeruzalės, ir Egipto prezidentas atsisakė lankytis tame mieste, kurį Izraelis skaito savo "nedaloma" sostine, bet likusis pasaulis to nepripažįsta, jau nekalbant apie arabus.

Jeigu Begino valdžia tikrai norėtų ištesėti pažadus ir nesugadinti taikos su Egiptu proceso, ji būtų nusileidusi: ji nebūtų reikalavusi, kad Egipto prezidentas lankytų Jeruzalę, arba visai nesilankytų. Bet Beginas nepaisė, kad jis pastato Mubaraką į sunkią padėtį. Ko gero, dalykams neinant sklandžiai, izraeliečiai gali rasti priekabių, pilnai ir punktualiai iš Egiptui grąžinamųjų žemių nepasitraukti . . .

Tuo tarpu į Sinojaus rytinį pakraštį jau atvyksta taip vadinamos tarptautinių karinių jėgų daliniai, kurie įsiterps tarp izraeliečių ir egiptiečių, o tų dalinių bent pusę sudaro amerikiečiai. Bet kokie tie daliniai? Pasirodo, kad amerikiečiai kariai, kurie buvo nusiųsti į Sinojų, yra ne pėstininkai, o parašiutininkai. Kodėl parašiutininkai? Kariniai stebėtojai iš tikro pradeda stebėtis. O stebėjimuisi yra daug pagrindo. Mat, nors tie parašiutininkai oficialiai bus tarptautinė komanda ir jų vienintelis uždavinys saugoti, kad izraeliečiai ir egiptiečiai vėl nesusipeštų, jis visgi gali tarnauti Jungtinėms Valstybėms kitokiems tikslams. Dėl sargybos pačiame Sinojuje pėstininkai labiau tiktų. Bet parašiutininkai tai jau kitas dalykas—juos galima per kelias valandas išsodinti, sakysime, Libijoje, Sirijoje, Libane . . .

Vienaip ar kitaip, Washingtonas gavo, ko JAV generalinis štabas jau seniai norėjo,—tiesioginę savo karinę pajėgą Artimuosiuose Rytuose, ir ne bet kokią pajėgą, o pačią geriausią: parašiutininkų.

Olandų mirtis Salvadore

Praeitų metų pabaigoje San Salvadoro fašistinė kariauna nužudė tris Jungtinių Valstybių katalikų vienuoles, o šį mėnesį tos kariaunos žudikai atliko panašų barbarizmą: jie užmušė keturis Olandijos žurnalistus.

Tie žurnalistai nuvyko į San Salvadorą legaliai, su dabartinės valdžios leidimu. Jie keliavo po kraštą, užsirašė įspūdžius, fotografavo, filmavo. Po to, kai jie surinko daug medžiagos valdžios valdomoje teritorijoje, jie nutarė parinkti medžiagos ir liaudies kovotojų kontroliuojamose srityse. Jie susisiekė su tų kovotojų atstovais ir į tą teritoriją vyko.

Tokioms kelionėms jau yra tradicija. Pilietiniam karui vykstant krašte, užsienio žurnalistai turi teisę stebėti abi pusi. Bet San Salvadoro fašistai tų tradicijų nepaisė. Jie bijojo, kad olandai žurnalistai ras daug gero liaudies valdomose srityse ir apie tai savo skaitytojus informuos. Fašistus erzino faktas, kad olandai iš viso norėjo ten vykti.

Tad, San Salvadoro chuntos įsakymu kariuomenė pasiryžo neleisti jiems vykti. Bet jie nebuvo sulaikyti, suimti ir ištremti, ką buvo lengva padaryti. Vietoje to, jiems buvo leista nuvykti netoli liaudiečių valdomosios teritorijos, o ten jų laukė chuntos žudikai kurie juos užklupo ir žiauriai nukankino.

Tas barbariškas aktas, kaip matyti, buvo gerai apgalvotas. Chunta ne tik norėjo olandus sulaikyti, bet išgąsdinti pasaulio žurnalistus bendrai. Kokie drąsūs bebūtų kiti užsienio žurnalistai San Salvadore, jie dabar žino, kad norint rinkti medžiagą liaudies valdomoje teritorijoje, jiems grėsia chuntos žudikų rankų mirtis.

Tai tokia ta kruvinoji diktatūra San Salvadore, diktatūra, kurią Reagano administracija skaito "Laisvojo pasaulio" dalimi!

Japonijos vagonai pas mus . . .

New Yorko miesto požeminių traukinių (subvės) administracija nutarė pirkti bent tris šimtus naujų vagonų Japonijoje. Aiškinama, kad Japonijoje gaminti vagonai ir geresni ir pigesni—jie būsią patogesni, riedės tyliai, be didelio triukšmo, kaip dabartiniai ir, ko daugiau, ant jų niekas negalės rašyti tų taip vadinamų "grafitų".

Bet čia dar ne viskas. Pasirodo, kad tie vagonai bus gauti, bent kai kuriam laikui, **beveik dykai**. Mat, požeminių traukinių administracija neturi fondų ir negali pirkti vagonų čia pat mūsų šalyje. Bet Japonijos valdžia pasiūlė, kad ji už vagonus užmokės, ir New Yorko administracija liks jai skolinga. Paskola duodama ilgam terminui—eilei metų. Kitaip sakant, Japonijos valdžia, norėdama padėti savo pramonei, finansuoja New Yorko miestą . . .

Daugeliui amerikiečių tai labai erzinantis faktas. Juk mes esame turtingiausia šalis pasaulyje, juk mūsų pramonė ir technika pranašiausia. O čia Azijos kraštas ima ir teikia mums pašalpą—ir mes ją priimame! . . .

PRASMINGI METAI

VLADAS VIEŠINTAS

Vytautas Alseika

Viskas buvo, kaip šiandien įprasta Lietuvoje, pagal tradiciją: šilti, nuoširdūs sveikinimai, gražiausių gėlių puokštės, lietuviškos atminimo dovanos, gausios, skanios vaišės, betarpiška šventiška nuotaika. Vasario 11 d. draugai ir pažįstami sveikino Vytautą Alseiką septyniasdešimtmečio proga. Tai pirmoji Vytauto sukaktis, pažymima Tarybų Lietuvoje: kai prieš dešimtį metų V. Alseikai sujo šešiasdešimt, jis gyveno dar New Yorke, Woodhavene ir net nepagalvojo, kad atbėgs laikas, kai jį sveikins gimimo dienos proga nauji gausūs draugai jo numylėtame Vilniuje.

Atėjo V. Alseikos pasveikinti, drauge su juo iškilmingas valandas praleisti "Tėviškės" draugijos, LTSR užsienio reikalų ministerijos, "Minties" leidyklos, LTSR Žurnalistų sąjungos ir "Tiesos" dienraščio, Valstybinio radijo ir televizijos komiteto atstovai, draugai žurnalistai. Respublikos žurnalistų sąjunga, kurios nariu V. Alseika tapo praeitais metais, įteikė jubiliatui Garbės raštą, kuriuo buvo pažymėti jo nuopelnai Lietuvos spaudai. Savo bendradarbį ir talkininką pagerbė ir "Tėviškės" draugija. Sukaktuvininkas džiaugėsi jubiliejui gavęs sveikinimų ir iš artimų žmonių užatlantėje, kur prabėgo nemaža jo gyvenimo metų. V. Alseikos sukaktį paminėjo ir Tarybų Lietuvos spauda. "Literatūra ir menas" paskelbė apie jubiliejinį gimtadienį, radijas, paleisdamas oro bangomis į pasaulį dar vieną V. Alseikos pasikalbėjimą užsienio klausytojams, priminė, kad jo autorius sulaukė gražios sukakties, o "Gimtojo krašto" laikraštis pateikė interviu su jubilijatu.

Iš to neilgo pasikalbėjimo su V. Alseika "Gimtajame krašte" galima dar sykį prisiminti, koks turtingas ir prasmingas praėjęs dešimtmetis: knygos, bendradarbiavimas Lietuvos laikraščiuose, žurnaluose ir radijuje, užsienio lietuvių spaudoje, kelionės po visą Lietuvą, ypač pamėgus atostogas Palangoje ir Druskininkuose, beveik visų tarybinių respublikų aplankymas, susipažįstant su sostinėmis ir žmonėmis, plaukiojant turistiniais laivais Volga ir Juodąja jūra, išvyka į Lenkiją, ir t. t. Kokių tik gandų ir paskalų nebuvo skleidžiama, kai V. Alseika, nusivylęs emigracine buitimi, ryžosi grįžti į Lietuvą ir demaskuoti tuos, kurie tapo savo tėvų krašto naujojo gyvenimo priešais! O žmogus ne tik gyvena normaliausią Lietuvos piliečio gyvenimą, ne tik intensyviai prasminguose darbuose praleidžia gimtajame krašte metus po metų, bet ir neįsivaizduoja kito likimo. Grįžęs jau nebejaunas, tris dešimtis metų praleidęs veikloje, kuri jokiu būdu neartino su naujuoju Lietuvos gyvenimu, jis stebėtinai greit ir natūraliai suaugo su šiandienine, tarybine, gimtojo krašto buitimi, su jos žmonėmis ir gyvenimo būdu.

Kalbėjusieji per sukaktuvinį pobūdį, sveikinusieji V. Alseiką jo garbingo gimtadienio proga, kaip tik pažymėjo šį jo bruožą. Ir drauge jie, padėdant jubilijatui, stengėsi išaiškinti, kas sudarė sąlygas tokiam jo prasmingam gyvenimo pasikeitimui, koks buvo pagrindas, padėjęs pajausti laimę ir prasmę naujame tėviškės gyvenime.

Pirmąjį tostą pakėlęs "Tėviškės" pirmininkas Pranas Petronis, kuris apsilankė čia drauge su savo pavaduotoju Algiu Kusta, ir radijo laidų užsieniui redakcijos vedėjas Jonas Lukoševičius, ir "Minties" leidyklos "Gintaro" redakcijos vedėjas Vytautas Kazakevičius, ir "Švyturio" žurnalo redakcijos darbuotojas Juozas Jurevičius, ir "Tiesos" darbuotojas Vilius Kavaliauskas ir kiti sukaktuvinio vakaro svečiai—įvairių generacijų ir gyvenimo kelių žmonės—vieningai pabrėžė, kad visai Alseikų šeimai yra giliai prigimtas tėvynės meilės jausmas, kad jis visus juos, kokie būtų likimai, neatsiejamai jungia su gimtuoju kraštu, traukia prie jo žmonių ir darbų, padeda giliau suvokti jų istorinę prasmę ir drauge savą, patriotinę vietą tėvynės likime.

Drauge jo bičiuliai pastebėjo, kad Tarybų Lietuvoje V. Alseika iškarto pajuto galimybę pasinerti į tą gyvenimą, kuriam jis visados, vaizdžiai išsireiškiant, buvo "besotis", bet kurio alko ištisus emigracijos dešimtmečius būtent, į kultūrinį gyvenimą. Jis jau dešimtus metus baigia Lietuvoje ir vis negali atsistebėti, kokia čia erdvė žmogui, besidominčiam kūryba ir menu. Kaip V. Alseika sakė savo svečiams, jis čia per savaitę gauna daugiau dvasinio ir kultūrinio peno, negu per ištisus metus Amerikoje. Ir pradeda vardinti, kiek spektaklių ir koncertų per vien pastarąją savaitę aplankęs. O juk šitaip—nuolatos: visos teatrų premjeros Vilniuje, visi gastroliniai spektakliai, daugelis koncertų įvairiuose Vilniaus kinoteatruose kas savaitę, dailės parodos, muziejai, naujos lietuviškos knygos ir įdomiausios užsienio literatūrinės naujienos, televizijos rimtos, gilios laidos ir kiti kultūrinio gyvenimo dalykai—argi tai galima ir palyginti kad ir su Chicagos ar Los Angeles kultūrine buitimi, ką jau besakyti apie emigracinę? Sukaktuvininkas pabrėžė, kad šitas dvasinio ir kultūrinio gyvenimo bruožas, kuris jam toks brangus, nėra kažkoks apskritai Lietuvai būdingas reiškinys, kad jis yra būtent tarybinės santvarkos pagimdytas. Jis juk gali palyginti šiandieninę Lietuvos kultūrą su prieškarine, kai galimybės ir perspektyvos buvo nepalyginamai mažesnės, jis pagaliau, matė ir dabartinį Maskvos, Leningrado, kitų respublikų meninį gyvenimą, naudojosi jo teikiamomis dvasinėmis gėrybėmis, ir tad jam giliai svetimi tapo išeivijos "patriotai", savo spaudoje diena po dienos garbinantys amerikietišką gyvenimo būdą su jam būdingais bedvasiu doleriu kultu ir abejingumu kultūrai, siūlantys Lietuvai vakarykščią tvarką.

. . . Greit prabėgo šventiškos valandos V. Alseikos bute Algirdo gatvėje. Netarpiškas pokalbis lietė ir šventę, ir kasdienybę, ir mūsų gyvenimo džiaugsmus, ir jo trūkumus, ir pasaulio reikalus, ir Ameriką, kurią dauguma V. Alseikos svečių buvo matę, ir privačius reikalus—kaip visur ir visada įprasta tokiuose pobūviuose. Buvo jauku, nuoširdu, gera, nes visus jungė jausmų bendrumas.

Gera švęsti namie!

Agresija prieš Libiją

JAV karinis laivynas vėl planuoja manevrus Sidros įlankoje prie Libijos krantų. Sidros įlanka, Vidužemio jūros dalis, glūdi giliai įsirėžusi į Libijos teritoriją. Tiesa, techniškai kalbant, pagal tarptautinius įstatymus, tos įlankos centras gali būti skaitomas tarptautiniais vandenimis, bet užtenka trumpai pažvelgti į žemėlapį, ir bus aišku, kodėl Libija taip įniršusi: Sidros įlanka yra beveik kaip "Libijos ežeras" ir jokia kita šalis ten nenorėtų maišytis, nebent tai noras Libiją erzinti ir provokuoti.

Nestebėtina, kad praeityje ten jau vyko susirėmimų, kuomet JAV kariniai orlaiviai manevravo (ir pašovė du Libijos orlaiviu). Nestebėtina, kad Libija naujus manevrus skaito prieš ją provokacija. Ypatingai tų manevrų provokacinis charakteris išryškį dabar, kuomet Libija bando su Vakarais užmegzti geresnius santykius. Libijos vadovas Kadafis viešėjo Vienoje, kur per kelias dienas konferavo su prezidentu Kreiskiu. Jis dabar norėtų konferuoti su Reaganu, bet vietoje to mes ten rengiame provokacinius karinius manevrus.

IŠ LAIŠKŲ

Mielas drauge A. Bimba!

Prisiunčiu iškarpą iš mūsų vietinio dienraščio: matote mūsų mieste Jūs dar vis tebegarsėjat. Gal Jums bus įdomu pasiskaityti.

Mudu su Josephine dar laikomės šiame griešname pasaulyje. Sausio mėn. žmona ir aš atšventėm gimtadienius jai 79 m., o man 90 m. Kaip matote, kai Jūs gimėte, aš jau tada buvau dviejų metų "vyras". Ką Jūs tada galėjot "giliuoti" prieš mane . . . O dabar ką aš galiu "statytis" prieš Jus.

Išgyvenau ilgokai. Mano amžininkai veik visi prasišalino. Kol kas gyvenu be jokių skausmų. Esu silpnas. Žmona nesveikuoja.

Abu su žmona siunčiame Jums ir Jūsų žmonai kuo širdingiausius linkėjimus.

Al. & Jo. Skirmontai
Brockton, Mass.

Vancouver, Wash.—Kovo 19 vėl prasiveržė St. Helen's ugnikalnis. Pereitą sykį vulkanas buvo prasiveržęs pernai spalio pabaigoje ir veikė iki lapkričio.

Apie M. Drungą, operą ir . . .

Ir vėl apie Drungą?—nustebs tūlas skaitytojas prisiminęs, kad visai neseniai pasakojome, kaip išeivijos žurnalistas, doras katalikas Mykolas Drunga pamynė iškart net tris dievo įsakymus ir mokė tautiečius vogti. Ar ne per dažnai apie tuos pačius personažus rašote?—paklaus jis.—Negi nėra naujesnių šviesulių ar išeiviškos dvasios krutintojų, iššaukiančių dipukų spaudoje vietinės reikšmės ažiotažą?

Taigi, kad nėra, kaltai skėstelėsime rankomis. Todėl, žmogau, nori nenori privalai domėtis tomis pačiomis, tegu ir smulkaus kalibro asmenybėmis, juoba jų krūvis mažėjant "veiksnių" skaičiui ir menkėjant jų sugebėjimams, pastaraisiais metais nuolat didėja. Ne veltui sakoma, kad tarp aklų ir vienaakis karalius. Štai kodėl darbštuolis Mykolas Drunga iškart aptarnauja net kelis laikraščius—rašo vedamuosius ir Chicagos "Draugui", Brooklyno "Vienybei". Laikas nesustabdomai bėga, todėl likę veiksnūs "veiksniai" norom nenorom tampa devyndarbiais. O daug rašant visada daug ko prirašai—ir visiškų niekų, ir šio to vertesnio. Taip ir su minimu Mykolu Drunga.

O dabar, kaip sakoma, imkim už esmės. Taigi, pernai metų "Vienybėje" Mykolas Drunga atspausdino vedamąjį, kuriame labai rūsčiai sukritikavo dipukų pasididžiavimą—šiaip taip vegetuojančią Chicagos lietuvių operą. Kažkodėl niekas jam tenai nepatiko. Salėje, girdi, per karšta, dainininkai kažkokie trečiarūščiai, todėl apie vokalą geriau patylėsim. Sudirbęs operą į šuns dienas Drunga staiga pasiūlė štai ką: svarbiausioms partijoms dainuoti užangažuokim, girdi, svetimtaučius. O dar geriau būtų, jeigu mes pasikviestume dainininkų iš tėvynės Lietuvos. Ten, girdi, šimtaprocentinių profesionalų tikrai netrūksta. Štai taip, gundė Drunga. Ir visiems būtų gerai.

Kam nuo to būtų gerai?—sukruto, sujudo ir suerzeliavo menševikinės "Naujienos". Lietuviškos operos mylėtojams? Negi tas Drunga nesupranta, kokio didumo Trojos arklį bando įstumti į sceną? Žinoma, Lietuvoje dainininkų netrūksta. Žinoma, atvažiuos—tik mostelk piršteliu. Atlėks viską metę. Atbildės visas teatras su visu rekvizitu, visom dekoracijom, sargais ir bufetu! Ir—šimtas politrukų iš paskos . . . Va tada tai bus! Kaip laiku įsikišom, džiūgavo "Naujienos", užkirtom kelią ir atvėrėm akis!

Bet iš kurgi mūsų tarpe tokių trumpareigių atsiranda?—piktinosi laikraštėlis ir, nusitvėręs ramybės drumstėją už atlapų, be užuolankų paklausė: "Nejaugi Mykolas Drunga dar nežino, kad ten kiekvienas daugiau ar mažiau pasižymėjęs teatralas, net teatro sargas, yra komunistų partijos narys ir propagandos komisariato tarnautojas?".

Palaukit, gali bejėgiškai skeryčiotis įspraustas į kampą Mykolas, bet Lietuvoje, kiek teko girdėti, jokio propagandos komisariato niekada nėra buvę ir artimiausią dešimtmetį nenusimato . . . O jeigu toksai ir būtų, tai ką minėti sargai jame veiktų? Maža ką, daugiareikšmiškai numyktų "Naujienos". Ką reiktų, tą ir veiktų. Ir aplamai—toje Vilniaus operos scenoje vien politrukai ir tedainuoja, o kiti politrukai, sėdintys salėje ploja. Ir visos šnekos, esą menas priklauso liaudžiai, yra primityvi komunistinė propaganda, kuria patikėti gali tik visiškas besmegenis.

Ir aplamai, minimo "Naujienų" vedamojo autoriaus A. Svilonio nuomone, tas Drunga—nelabai aiškus tipelis: "Veiksnių" vežime sėdi, tačiau daineles bando dainuoti kažkokias ne visai "vaduotojiškas". . .

Tik prisiminkit, šiaušiasi "Naujienos", ne taip seniai Mykolas siūlė atsivežti lietuviškų vadovėlių lituanistinėms mokykloms iš . . . Lietuvos! Nepamiršom, prieteliau, ne . . .—priminė laikraštukas senas Drungos nuodėmes,—ne visi sklerotikai esame!

Kas ir kaip tik nebandė mūsų apmauti—nepavyko!—džiūgavo cituojamo opuso autorius. Tik prisiminkit—atsiuntė dainininkų apsimetusį politruką Vaclovą Daunorą . . . Sulėkė visas tuntas naivuolių į Chicagos Jaunimo Centro salę ir džiaugiasi. Girdi, lietuviškų dainų pasiklausysim, tėvynę prisiminsim, tautiečio talentu pasigėrėsim. O patys nenujaučia, kad į politrukų žabangas pateko. Ir jeigu ne sąmoningi visuomenininkai, įmetę per langą į sceną plytą, būtų šiandien Jaunimo Centras paverstas raudonųjų propagandos centru. Pradėtų jame politrukai kasdien rodyti filmus apie Tarybų Lietuvą, rengti įvairiausius koncertus ir "išplautų" "vaduotojams" smegenis. O tada išeivijos rezistencijai būtų amen! Štai kodėl "Naujienos" budėjo ir toliau budės "tautinės drausmės" sargyboje.

Palinkėkime joms sėkmės, o patys, savo ruožtu, pabandykime atsakyti į kitą įdomų klausimą: ar aplamai įmanoma "išplauti" "vaduotojams" smegenis?

Žinoma, ne—tvirtai atsakys jie. Žinoma, ne—patvirtinsime ir mes.

Kazys Bagdonavičius

Dvigubai padidėjo darbo našumas Kauno "Kotono" fabriko dažymo ir apdailos ceche, senuosius įrengimus pakeitus naujais, našesniais. Čia sumontuoti iš VFR gauti aukšto elastingumo gaminių dažymo agregatai. Mašinos gaminius nudažo, išdžiovina, atlieka visas apdailos operacijas. Žymiai pagerino kojinių kokybę naujos mezgimo mašinos, gautos iš Italijos.

Nuotraukoje: **Jauna mezgėja Gražina Misiūtė.**

K. Jurelės nuotrauka

APIE JAV LIETUVIŲ SPAUDINĮ "GIESMĖ"

Klausimas, kas buvo Amerikos lietuvių pirmasis spaudinys tebėra iki galo neišspręstas. Tai liečia ir kai kurių istorikų pirmuoju tokiu leidiniu laikomą "Giesmę", pagal esamus duomenis, "išdrukavotą (. . .) miesto Shenandoah parapijoje lietuviškoje dieną 30 kvietniaus metuose 1874".

Priminsime, kad šioje "Giesmėje" vargų ir neprietelių prispaustas žmogus šaukiasi viešpaties pagalbos, pasakoja apie jį ištikusias bėdas. Rašant apie "Giesmę" svarstyti ir jos autorystės bei kiti dalykai.

Šiuo metu rasta medžiaga įneštų naujų momentų į "Giesmės" klausimą. Iki šiol manyta, kad šis eiliuotas tekstas yra originalus, sukurtas kokio nors į Ameriką atvykusio lietuvio. Tuo tarpu dabar paaiškėjo, kad minėtasis kūrinys perspausdintas tikriausiai iš XIX a. antrosios pusės pradžioje M. Valančiaus "perveizėtų" vadinamųjų kantičkų arba giesmų knygų (Joms, kaip žinoma, panaudoti V. Valmiko rengtų giesmynų tekstai).

Šitam įrodyti tenka palyginti Amerikoje išspausdintos "Giesmės" tekstą (plg. A. Milukas "Amerikos lietuviai XIX šimtmetyje p. 51) su tekstu pvz. iš 1859 m. Vilniuje J. Zavadskio išleistos knygos "kantičkas arba knyga giesmių". . . (p. 260-261), arba ir su kitais jos leidimais.

Abu tekstai, išskyrus vieną kitą momentą ir detalę, yra identiški. Skiriasi pvz., pavadinimai (1859 m. leidinyje "Psalma CXLVI" su lenkiška paantrašte (Pana wolam, Pana proszę"). Daugiau ar mažiau taip pat nevienoda rašyba, kai kurios vartojamų žodžių formos (1859 m. rašoma, pvz., "taviep", "maniep" ir kt.) Amerikietiškame tekste trūksta dviejų eilučių ("O! niekas mano verkimo, neveiz nei ant suspaudimo"). Pakeista žodžių (1859 m. leidinio "žmogus" į "tarnas"; vietoje "gerųjų"—"šventųjų", eilutė "Išbėgt niekur, nes ant kelių"—"išbėgt nėr kur ne ant kelių").

Amerikoje išleista "Giesmė" sudėta iš ištisinio teksto, neskaidomo posmais. 1859 m. leidime (beje, ir vėlesniuose "Psalmos CXLVI" leidimuose) tekstas suskirstytas į ketureilius, kurių kiekviena paskutinė eilutė turi būti kartojama (pvz., "Prieteliaus niekur neturiu"). "Giesmėje" tas pakartojimas nežymimas.

Nežiūrint į aptartus nevienodumus, Amerikoje paskelbta "Giesmė" neabejotinai yra perspausdinimas. Tat skirti ją kuriam nors Amerikos lietuvių autoriui netikslinga. Galime kalbėti tik apie perspausdintoją.

Kieno sumanymu, pastangomis ir lėšomis, kokiais tikslais perspausdintas šis eiliuotas tekstas—šiuo tarpu tiksliau atsakyti negalėtume. Bet ši "Giesmė" perspausdintojo, matyt, buvo pasirinkta neatsitiktinai. Ji atitiko jo ir daugelio tų laikų lietuvių imigrantų dramatiškus pergyvenimus, atsidūrus svetimoje šalyje, patekus į sunkią padėtį.

Nustačius, kad "Giesmė" yra tik perspauda, pasikeičia Amerikos lietuvių pirmojo originalaus eiliuoto teksto autorystė ir pirmenybė. Juo dabar laikytinas M. Tvarausko žodyne (1875 m.) įdėtas tekstas (eilėraštis): "Aš pirmas ateinu pas jus . . ."

• • •

Skelbdamas šią medžiagą, naudojuosi proga nuoširdžiai padėkoti Emilijai Žiliukienei ir doc. Stasiui Makauskui, užvedusiems ant "Giesmės" tolesnių paieškų kelio. Tai padėjo papildyti ir patikslinti JAV lietuvių kultūros istorijai svarbius momentus.

Bronius Raguotis

Kovoje su neokolonializmu

Delhi (Indija) įvyko Azijos, Afrikos ir Lotynų Amerikos šalių atstovų susitikimas. Jis parodė, kad daugelis besivystančių valstybių yra pasiryžusios kovoti prieš neokolonialistinę išnaudojimo ir plėšikavimo sistemą, kurią įvedė Vakarai. Susitikimas buvo sušauktas Indijos iniciatyva po to, kai paaiškėjo, kad pažadai, kuriuos davė Vakarų valstybės spalio mėnesį Kankune (Meksika) įvykusiame išsivysčiusių kapitalistinių ir besivystančių šalių vadovų pasitarime, buvo tik dėmesį atitraukiantis manevras. JAV ir kitos imperialistinės valstybės kaip ir anksčiau vykdo neokolonializmo politiką, stengiasi išsaugoti savo vyraujančias pozicijas pasaulio ekonomikoje, naudoja besivystančias šalis kaip pigios žaliavos ir darbo rankų šaltinį.

Šio imperialistinio kurso rezultatai jaunoms valstybėms iš tikrųjų pasibaisėtini: sparčiai lėtėja ekonomikos augimo tempai, didžiulė infliacija, dešimtys milijonų bedarbių, šimtai milijonų badaujančių. Transnacionalinės korporacijos iš besivystančių šalių gauna dvigubai daugiau negu ten įveža, pasmerkdamos jas atsilikimui, skurdui. Dėl finansinės vergovės, nelygiateisiškos prekybos Azijos, Afrikos ir Lotynų Amerikos valstybių skola 1981 metų pabaigoje pasiekė 524 bilijonus dolerių. JAV ir kitos Vakarų valstybės įtraukia besivystančias šalis į ginklavimosi varžybų orbitą, primesdamos joms savo ginklus ir atitraukdamos vis naujus bilijonus dolerių, reikalingų ekonomikai vystyti.

Delhi susitikime buvo griežtai kritikuojama plėšikiška imperialistinių valstybių ekonominė politika besivystančių šalių atžvilgiu.

Jaunų valstybių atstovai vėl atkakliai pareikalavo surengti Jungtinių Tautų Organizacijoje vadinamąsias globalines derybas dėl žaliavų, prekybos, energetikos, ekonomikos vystymo ir valiutinių finansinių santykių. JAV visaip sabotuoja tokias derybas, bijodamos vieningo besivystančių ir socialistinių šalių fronto, ir siūlo vietoj jų sušaukti "preliminarinius regioninius susitikimus", kad būtų galima suskaldyti neprisijungimo judėjimą, pavieniui primesti atskiroms šalims naudingas Vakarams sąlygas. Delhi susitikimo dalyviai numatė kai kurias priemones pačių besivystančių valstybių bendradarbiavimui finansų, prekybos, aprūpinimo maisto produktais, žemės ūkio, technikos srityje plėsti.

Be abejo, šiems jaunų valstybių reikalavimams ir priemonėms įnirtingai priešinsis imperialistinės valstybės. Bet besivystančias valstybes jų kovoje su neokolonializmu palaiko socializmo šalys, tvirtai remiančios pastangas pertvarkyti tarptautinius ekonominius santykius demokratiniu pagrindu, lygiateisiškumo principais.

I. Ablamuskas

"MOKĖK DŽIAUGTIS MAŽU IR SIEK DIDELIO"

Vilniaus V. Kapsuko universiteto Matematikos fakulteto profesorius, Matematinės analizės katedros vedėjas Vygantas Paulauskas Vilniaus trečiojoje tarptautinėje tikimybių teorijos ir statistikos konferencijoje.

Kanklių gatvelė Kaune, Žaliakalnyje. Trumpa ir rami. Ji—gimtoji jauniausiam Tarybų Lietuvos profesoriui, matematikui Vygantui Paulauskui. Dabar jis gyvena ir dirba Vilniuje, tad duris mums atidaro jo tėvas—žilas, pagyvenęs, bet labai žvitrių akių žmogus.

— Sūnus mane savotiškai aplenkė,—šypteli Jonas Paulauskas.—Aš iki pat pensijos buvau docentas, o štai Vygutis, apsigynęs daktaro disertaciją, tapo profesoriumi.

Tėvai pasakoja, kad išaugino tris vaikus. Visi dori, darbštūs. Vygantas gimė sunkiu laiku, 1944 metų rudenį, tik ką praūžus karui. Augo sveikas, guvus. Mokykloje mokytis sekėsi, todėl artėjant abitūros egzaminams reikėjo apsispręsti—ką pasirinkti studijoms. Daug kas traukė. Ir kai Vygantas tapo respublikinės matematikų olimpiados laureatu, buvo aišku—tikslieji mokslai.

Vilniaus universitete Vygantas smalsiai klausė vienos už kitą įdomesnių matematikos paskaitų. Sumanų jaunuolį "matematiškai" globoti ėmėsi profesorius Vytautas Statulevičius. Gabaus ir darbštaus studento raginti nereikėjo. 1967 metų absolvento Vyganto Paulausko diplominis darbas jau buvo dalis būsimos kandidatinės disertacijos. Tais pačiais metais jis pradeda dirbti profesoriaus akademiko Jono Kubiliaus vadovaujamoje tikimybių teorijos ir skaičių teorijos katedroje. Daug ko iš akademiko išmoko Vygantas Paulauskas, kaip ir kiti šiandien garsūs Lietuvos matematikai. Ypač punktualumo, principingumo moksle ir gyvenime.

Prieš kelerius metus, būdamas mokslinėje stažuotėje Švedijoje, profesorius Paulauskas įgudo rašyti ir skaityti angliškai. Malonu ir dabar vakarais paskaityti grožinės literatūros kūrinį originalo kalba. Tačiau nemažiau rūpi ir lietuvių, kitų tarybinių tautų literatūros naujienos. Profesorius turi gražią biblioteką, bet ypač jam brangios knygos iš vaikystės, tos, kurias mama įvairiom progom padovanodavo, būtinai ko nors palinkėdama. Jau paaugusiam Vygantui vienos gimimo dienos proga ji užrašė: "Mokėk džiaugtis mažu ir siek didelio". Ir jis džiaugėsi—penketu, įrašytu moksleivio pažymių knygutėje, pergale fizikos ar matematikos olimpiadoje, šachmatų varžybose, už mokslinius darbus gavęs Lietuvos komjaunimo, vėliau Lietuvos TSR Valstybinę premijas.

Daug džiaugsmo jaunam mokslininkui teikia šeima. Auga dvynukai—Rytis ir Raminta, kuriuos prižiūrėti jauniems tėvams—Irenai ir Vygantui kartais padėdavo ir senelis—Vilniaus universiteto filologijos fakulteto docentas Benediktas Kazlauskas. Jis išleisdavo dukterį ir žentą į teatrą, kiną ar į svečius. Dabar gi neretai jau visą Paulauskų šeimą gali sutikti Operos ir baleto, dramos teatruose, koncertų ir parodų salėse . . .

• • •

— Mes Vilniaus universiteto Matematikos fakultete, kurio vienai iš katedrų vadovauja profesorius Vygantas Paulauskas. Čia gimsta nauji uždaviniai, jų sprendimo būdai, toliau plėtojamas matematikos mokslas. Kiekvieno aspiranto apginta kandidatinė disertacija—tai vėl išspręsta kažkuri problema, tai universiteto mokslininkų šeimos pagausėjimas nauju nariu.

— Mūsų santykiai su profesoriumi Paulausku labai nuoširdūs. Bendraudamas nejauti, kad štai jis mokslų daktaras, o tu—studentas. Visus jis žavi ne tik kaip mokslininkas, bet ir kaip didelės erudijos ir kultūros žmogus,—pasakoja aspirantas Vytautas Baronas.—Esant progai, profesorius mus supažindina su savo kolegomis matematikais iš kitų Tarybų Sąjungos miestų ir užsienio. Štai ir praeitą vasarą Vilniaus universitete vykusioje trečiojoje tikimybininkų konferencijoje mes susipažinome su žymiais JAV mokslininkais Lee Lorch, R. M. Dudley ir daugeliu kitų.

Dabar, kai profesorius Paulauskas turi laisvesnę minutę, užsukame į jo kabinetą ir paprašome atsakyti į klausimą, ką jis su aspirantais sprendžia šiuo metu.

— Mes nagrinėjame atsitiktinius dydžius funkcionalinėse erdvėse. Tai gana abstrakti, bet ir labai įdomi tikimybių teorijos sritis. Šiuo metu bandome įrodyti vieną kitą naują ribinę teoremą.

A. Lekavičius

ŽEMĖS ŪKIO DARBININKAI ŽYGIAVO 100 MYLIŲ

San Juan, Texas.—Pereitą sekmadienį čia pasibaigė žemės ūkio darbininkų protesto žygis, reikalaujant didesnių atlyginimų. Darbininkai savo žygį pradėjo kovo 16 d. iš Brownsville miesto, vadovaujami Cesario Chavez ir kitų darbininkų vadų. Jie žygiavo 100 mylių pro citrų laukus. Iš tūkstančio darbininkų po šešių dienų San Juan miestą pasiekė vos apie 50.

Cesaris Chavez kaltino Rio Grande slėnio citrų ir daržovių augintojus, kad darbininkams jie moka $2.25 į valandą, kas 90-čia centų yra žemiau federalinio minimumo. Tie 90 centų už kiekvieną valandą eina į savininko kišenę.

APIE NAUJAS KNYGAS

Literatūra aprėpia širdis . . .

Vilniuje "Vagos" leidykla išleido vieno žymiausių tarybinių lietuvių poetų Just. Marcinkevičiaus naują knygą "Dienoraštis be datų". Tai poeto apmąstymai apie kūrybą, žmogų, gyvenimą. Knygos pagrindas—rašytojo užrašų knygutės. Tai ir pokalbis su skaitytoju—atsiliepiant į jų klausimus, laiškus. Kūrybinis patyrimas, estetinė mintis knygoje reiškiama beletrizuotais fragmentais, esė, aforizmais. Spausdinama ir keletas interviu, anksčiau paskelbtų respublikos ir Sąjungos spaudoje.

Pavartykime šią naują knygą, pasekime kelias Just. Marcinkevičiaus mintis, joje išguldytas. Jis rašo:

. . . Gyvenimas—malonumų indas, pripildytas kartaus pareigos ir atsakomybės gėrimo.

. . . Žmogus—kaip raidė knygoje, kurios pavadinimas—Žmonija. Tiktai pažindami raides pradedame skaityti.

. . . Protu suvokta tiesa dar nebūtinai yra akstinas veiklai. Greičiau nulemia emocinis impulsas, kurį neretai suteikia literatūra. Ugdydama jausmus, literatūra ruošia žmogų veiklai ir žygdarbiui. Žygdarbio pagrindas—beveik visada emocinis nusiteikimas, pasiryžimas, ypatingos jėgos sprogdinantis jausmo užtaisas.

. . . Kuo įvairesnė literatūra, tuo daugiau širdžių ji aprėpia.

. . . Turime saugoti humanitarinio švietimo ir auklėjimo tradiciją, tobulinti ją. Literatūra bei menu, kultūra, dvasine (humanitarine) veikla ir maža tauta gali pakilti į dideles aukštumas, užimti garbingą vietą žmonijos kultūros žvaigždyne.

. . . Rašytojas daugiau nei kas kitas yra internacionalinis produktas. Ji ugdo daugelio tautų literatūrinis patyrimas. Šita bendražmogiška patirtis nacionaliniu balsu nuolat kalba rašytojo lūpomis.

Rašytojas yra ir bene aktyviausias nacionalinės kultūros sargas, savotiškai transformuojantis kultūrinį palikimą į dabartį ir ateitį.

. . . Anksti sužinojau, kad duona yra ne tik socialinė, bet ir dvasinė vertybė,—prieš paimant į rankas duonos riekę, reikėjo persižegnoti, duonos dalijimas prie stalo visada buvo tėvo privilegija. Šitų vaikystės įspūdžių veikiamas, aš net vieną savo lyrikos knygą pavadinau "Duoną raikančios rankos". Duonoje nėra blogio, ir visa, kas padaroma dėl duonos, yra teisinga.

. . . Niekas tiek nepasitarnavo žmogui, niekas neiškėlė taip aukštai jo dvasios ir niekas tiek nekentėjo kartu su žmogumi, kaip knyga. Prieš ją nublanksta visi pasaulio stebuklai, ji—visų mokslo ir technikos laimėjimų lopšys, visų mūsų dvasinių galių motina. Kada nors knygos atėjimas pas žmogų bus prilygintas dieviškosios ugnies pagrobimui—nes kuo mes ginamės nuo tamsos ir smurto žvėrių, jei ne knyga, kuo šildom sugrubusią sielą, kieno, jei ne knygos, šviesa mus vedė ir veda pasaulio ir mūsų pačių širdies labirintais? Keista, kad ligi šiol mes dar nepastatėm paminklo jai. O gal visa, ką sukūrė, padarė, pasiekė žmogus ir yra ne kas kita, kaip visuotinis, gyvas, be paliovos visur ir visų kuriamas paminklas knygai?

. . . Atrodo, kad turime kuo pasidžiaugti, ką skaityti ir ką mylėti, kuo prieš svetimus pasigirti, ką į širdis ir į lentynas dėti. Mūsų literatūra gausiau negu kaimynų verčiama į tarybinių ir užsienio tautų kalbas. Spaudoje ne sykį buvo minimi faktai ir skaičiai, liudijantys mūsų literatūros paplitimą. Jie iš tikrųjų įspūdingi. O svarbiausia, kad šiandien lietuvių literatūra drąsiau ir savarankiškiau reiškiasi kaip meninis organizmas. Kaip tik todėl ji sėkmingiau atlieka ir socialinę, ir nacionalinę, ir estetinę pareigą.

. . . Tėvynė mus susikuria sau—užtat mes ir einame, kylame, veržiamės į ją. Kurgi kitur aš galėčiau būti aš?

Tai tik kelios eilutės iš naujos poetinių apmastymų knygos. Kitas skaitytojas tikriausiai įsidėmės kitas poeto mintis, ras atsakymus į kai kuriuos savo proto ir širdies klausimus. O gal "Dienoraštis be datų" paakins dar kartą sugrįžti prie Just. Marcinkevičiaus kūrinių ir visai naujaip juos perskaityti?

Algis Juodupis

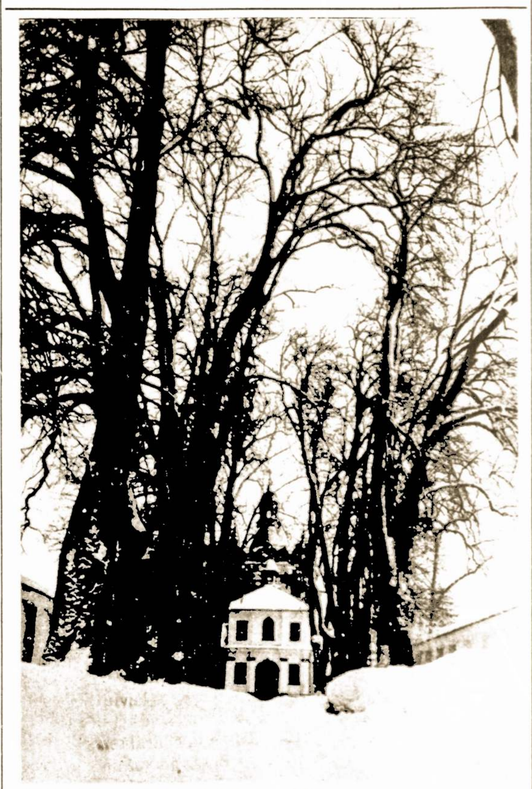

Pažaislio architektūrinis ansamblis

K. Jurelės nuotrauka

ANTANAS ŽUKAUSKAS-VIENUOLIS

Balandžio 7 d. sukanka 100 metų, kai gimė (1882—1957) Lietuvos TSR liaudies rašytojas A. Žukauskas-Vienuolis.

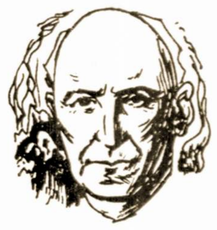

A. Žukausko tėvai svajojo, kad jų sūnus bus kunigas. Tačiau gyvenimas pasielgė kitaip: būsimasis rašytojas tapo provizoriumi. Daug metų jis gyveno Rusijoje ir Kaukaze. Už dalyvavimą 1905 metų revoliuciniuose įvykiuose, A. Žukauskas buvo įkalintas. 1922 metais apsigyveno Anykščiuose, kur du dešimtmečius dirbo vaistininku, o nuo 1945 metų buvo A. Baranausko memorialinio muziejaus direktorium.

Grožiniai kūriniai, pasirašyti A. Vienuolio slapyvardžiu, pasirodė 1907 metais. Iš pirmojo laikotarpio (iki 1919 metų) kūrybos reikšmingiausios „Kaukazo legendos" — lyriniai romantiniai pasakojimai ir realistinis apsakymas „Paskenduolė" apie dramatišką likimą kaimo merginos, žuvusios dėl žmonių tamsumo, prietaringumo.

Rašytojas buvo pavydėtinai darbštus. Jo apysakoms („Inteligentų palata", „Vėžys") būdingi socialiniai apibendrinimai, perteikta laiko tėkmė, istorinių epochų permainos. Romane „Prieš dieną" vaizduojama valdininkų savivalė pirmaisiais metais susikūrus Lietuvos buržuazinei valstybei, socialiniai prieštaravimai kaime. Istorinio romano „Kryžkelėse" tema — lietuvių kova su kryžiuočiais.

Tarybiniais metais A. Vienuolis galėjo visiškai atsidėti rašytojo darbui. 1952 metais išleidžiamas jo epinis romanas „Puodžiūnkiemis", reikšmingiausias rašytojo kūrinys. Čia tvirta talentingo meistro ranka nutapytas kraupus buožės šeimos gyvenimas, jos narių moralinė degradacija, klasių kova kaime ikitarybiniais laikais.

A. Vienuolis — respublikos nusipelnęs meno veikėjas (1947), Lietuvos TSR liaudies rašytojas (1957).

"Laikas ir įvykiai"

SUSITARĖ SU GENERAL MOTORS

Detroit.—United Auto Workers unijos vadovybė susitarė su General Motors kompanija ir pereitą pirmadienį paskelbė, kad naujoji sutartis užtikrins darbininkams darbus, o kompanijai sutaupys apie $2 bilijonus. Jei unijos nariai sutartį patvirtins, ji tuojau pat įsigalios ir pasibaigs tik 1984 m. rugsėjo 14 d.

Sutartis buvo parengta remiantis neseniai pasirašyta unijos sutartimi su Fordo kompanija, bet atsižvelgiant į General Motors sąlygas.

Independence, Mo.—Buv. prezidento Trumano dukrai Margaretai įsikišus, čia nutraukti planai įkurti buv. prezidento Nixono biblioteką. Miesto valdžia pradžioje norėjo šį Trumano miestą padaryti unikaliu, kad jame būtų dviejų buvusių prezidentų bibliotekos. Tačiau Trumanaitė pasakė, kad Nixono bibliotekos buvimas būų jos tėvo atminimo įžeidimas.

MOTERS DIENOS PROGA

Draugės Aldonos Juškienės kalba, pasakyta Niujorko Lietuvių Moterų Klubo suruoštame Moters Dienos minėjime kovo 7 d. Laisvės salėje:

Aldona Juškienė

Mielosios Moterys!

Gerbiami Tautiečiai!

Širdingai dėkoju šio renginio organizatorėms už malonų pakvietimą atvykti pas Jus į svečius. Taip pat dėkoju už suteiktą garbę kreiptis į Jus čia, šioje istorinėje "Laisvės" salėje.

Šios dienos renginys—ne papratas, ne eilinis. Todėl visų pirma nuo savęs, visos mūsų šeimos noriu pasveikinti jus su prasidedančiu pavasariu ir pirmąja pavasario švente—Tarptautine Moters diena.

Moteris . . .

"Tu tokia visur esanti,
Kad galėtum būti erdve.
Tu tokia gyva,
Kad galėtum judėjimu būti.
Tu tokia šviesi,
Kad galėtum būti saule.
Tu tokia dosni,
Kad galėtum būti žeme.
Tu tokia stipri,
Kad galėtum būti vyru.
To tokia silpna,
Kad galėtum kūdikiu būti.
O tu esi viskas drauge:
Tu esi moteris.

Aš nesu poezijos žinovė. Negaliu tvirtinti, kad pasaulyje nėra poemos ar eilėraščio kuris giliau ir pilniau, su didesne pagarba ir meile atskleistų Moters esmę. Tačiau aš žinau, kad tokius kaip šis ką tik pacituotas įžymaus Tarybų Lietuvos poeto Justino Marcinkevičiaus eilėraštis, gali parašyti ne bet kas ir ne bet kur. Tokius eilėraščius gali parašyti tik poetai šalies, kurioje moteris visiems laikams nusimetusi nelygybės grandines, yra pasidariusi pilnavertė vyro draugė, bičiulė, bendražygė.

Tarptautinė Moters diena turi didelę prasmę. Ta diena žymi vieną kovos už Žmogų, kovos už jo laisvę barų. Moters padėtis toje ar kitoje visuomenėje—tos visuomenės laisvės ir demokratijos matas.

Nuo pirmosios Tarptautinės Moters dienos, pažymėtos praėjusio šimtmečio pabaigoje, pasaulyje daug nuveikta toje kovoje. Ypatingai po to, kai Rusijoje 1917-siais metais nuskambėjo Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos laisvės varpas. Iš pagrindų moters padėtis pasikeitė gerojon pusėn Tarybų Sąjungoje ir kitose socialistinėse šalyse. Daug padaryta kai kuriose kitose pažangaus politinio ir socialinio vystymosi kelią pasirinkusiose valstybėse. O tose šalyse vykstančių procesų poveikyje, nors ir sunkiai, nors ir per kovą bei kančias, vyksta geras judėjimas visame pasaulyje. Tačiau dar ir šiandien, XX amžiaus pabaigoje, vadinamojo "laisvojo pasaulio" šalyse, moterys, o kartu su jomis ir pažangiai nusiteikę vyrai, tebėra priversti įtemptai ir atkakliai kovoti už moterų ir vyrų politinę, ekonominę ir socialinę lygybę, už tai, kad moteris jaustųsi tikrai laisva, vertinama kaip žmogus ne mažiau, negu vyras.

Man atrodo, kad šiandien turėtų degti iš gėdos tų vadinamųjų "laisvojo pasaulio" šalių valdovai, kur iki šiol dar tik, matot, svarstoma, dar tebėra kovos objektu klausimas ar dera moterims turėti lygias teises su vyrais. Moterų nelygybė—vienas ryškiausių pavyzdžių kaip grubiai paminamos žmogaus teisės.

Ne kitaip, kaip tik moters paniekinimu, pastanga įrodyti jos tariamąjį nepilnavertiškumą galima vertinti praktiką, kai už tokį pat darbą moteris atlyginama mažiau, negu vyras.

Moters pažeminimu, švenčiausio dalyko pasaulyje—motinystės menkinimu reikia laikyti padėtį, kai moteris-motina paliekama likimo valiai, kai įstatymiškai negarantuojama, kad būtų pasirūpinama ja ir jos vaikais.

Didžiąja šiuolaikinio pasaulio gėda yra praktika tų valstybių, kuriose ne tik paslapčiomis, bet ir viešai gatvėse pardavinėjamos XX amžiaus vergės, kur spaudos puslapiai užpildyti rėkiančia reklama apie prekybą moterimi, jos kūnu ir siela. Šį šlykštų pasipelnymo šaltinį dar dangstant kilniu laisvės vardu.

Visų bėdų ir problemų neišskaičiuosi. Jų šimtai ir tūkstančiai. Ir miniu aš jas ne dėlto, kad man malonu apie jas kalbėti. Miniu aš jas pasipiktinusi ir su skausmu. Miniu todėl, kad žiūrint iš aukštumos, kurioje šiandien yra tarybinė moteris, visa tai iškyla kaip akį rėžiantis kontrastas. Kontrastas, įgalinantis spręsti ne tik apie moterį, bet ir apie visuomenę, apie laisvę, demokratiją, pažangą, humanizmą.

Dauguma šiandien čia susirinkusiųjų, o gal ir visi esate "Laisvės" arba "Vilnies" skaitytojai. Šių pažangių laikraščių puslapiuose yra daug pasakoma kuo ir kaip gyvena tarybinės moterys. Visų pirma Jūsų ar Jūsų tėvų gimtinėje—Tarybų Lietuvoje. Ir vis dėlto norėtųsi šiandien, šios šventės proga kai ką pakartotinai prisiminti.

Mes moterys visų pirma žmonės. Su gamtos mums duotomis nuostabiomis savybėmis, su visais dvasiniais ir fiziniais skirtumais nuo vyrų. Tačiau visų pirma—žmonės. O kas išskiria žmogų iš visų gyvųjų būtybių pasaulyje? Kur tas slenkstis tarp žmogaus ir visos likusios gyvosios gamtos? Tas slenkstis—kūrybinis darbas. O jeigu taip, tai kas gali būti natūraliau ir kas gali būti svarbiau kaip pastangos atverti moteriai kuo plačiausias, lygiai tokias pat kaip ir vyrui galimybes darbui, kūrybai?

Moteris dirbo visais laikais. Dažnai daugiau ir sunkiau nei vyras. Nes visų pirma ant jos pečių visais laikais, greta kovos už būvį, už duonos kąsnį, visada gulė ir gula ir rūpestis vaikais. Vyras-tėvas, kaip, deja, dar neretai pasitaiko ir dabar, galėjo ir gali neboti vaikų. Normali motina—niekada! Motina niekada negali apleisti jos išnešiotos ir išmaitintos, jos dvasinio pasaulio dalimi tapusios gyvybės.

Tačiau tas sunkus alinantis darbas ir dabar dar, deja, dažnai ribojasi siauru šeimos ratu.

Moteris sunkiai dirbo, tačiau ekonomiškai ji buvo visiškai priklausoma nuo vyro. Moteris auklėjo vaikus, tame tarpe berniukus, kurių ne vienas vėliau gal tapo įžymiu žmogumi, o pačios moters teisės visuomenėje ir šeimoje buvo labai apribotos. Moteris troško nešti savo vaikams šviesą, o pati buvo priversta tenkintis dvasinio gyvenimo trupiniais.

Tai kalba ne apie tolimą istoriją, ne apie amžių glūdumą. Tai kalba geriausiu atveju apie vakardieną, o blogiausiu—apie moters šiandieną dar ne viename pasaulio kampelyje. Tai ne tušti žodžiai. Pavyzdžių, faktų būtų galima pateikti daugybę. Pasitenkinsiu primindama tik vieną.

1949-siais metais įvyko pirmasis Lietuvoje visos respublikos moterų suvažiavimas. Jame dalyvavo 656 delegatės. Iš jų—276 visiškai beraštės. Kitaip sakant, iš kiekvieno šimto buvo keturiasdešimt dvi visiškai neraštingos suvažiavimo delegatės. Kaip palikimas, kaip veidrodis, kuriame ryškiai atsispindėjo nepavydėtina moters padėtis buržuazinėje Lietuvoje.

Duodama šį vieną pavyzdį aš noriu pasakyti, kad darbas darbui nelygus. Vienas dalykas dirbti kai darbas neturi ir negali turėti kitų tikslų, kaip tik rūpestį dėl maisto, rūbo, pastogės. Visai kitas dalykas darbas, kai greta sielojimosi šiais būtinais žmogui dalykais, yra ir tikslas, kad moteris kaip žmogus galėtų atskleisti visas savo dvasines galias, kad jos darbe mažėtų sunkios naštos ir gausėtų tikros kūrybos elementų, kad darbas moteriai neštų džiaugsmą ir laimę. Ir kad tai būtų ne atskirų išrinktųjų, bet visų moterų kelias, nes tik tokiu atveju galima kalbėti apie realią, faktinę moters lygybę su vyrais.

Kas būtina, kad tai taptų tikrove? Visų pirma būtina, kad moterys būtų išsimokslinusios, išsilavinusios. Todėl mes šiandien su teisėtu pasididžiavimu ir pasitenkinimu pažymime, kad Tarybų Lietuvoje šioje srityje pasiektos neregėtos aukštumos. Kokios tos aukštumos norėčiau pailiustruoti duomenimis, kurie buvo pateikti praėjusių metų pabaigoje per IV Tarybų Lietuvos moterų suvažiavimą. Pranešimą tame suvažiavime padarė Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininko pavaduotoja, o jūsiškai tariant Lietuvos viceprezidentė draugė Leokadija Diržinskaitė. Ji pažymėjo, kad šiandien Lietuvoje iš viso dirba 239 tūkstančiai diplomuotų moterų, arba daugiau kaip 67 procentai visų specialistų. Šiandien iš 175 tūkstančių respublikos gyventojų su aukštuoju išsilavinimu 91 tūkstantis (arba 52 procentai) yra moterys. Dar prieš 20 metų Tarybų Lietuvoje neturėjom nė vienos moters mokslų daktarės. Dabar moterys sudaro 28 procentus visų Lietuvos mokslininkų. Ir visa tai praėjus vos 32 metams po pirmojo moterų suvažiavimo kuriame net pačių delegačių 42 procentai buvo neraštingos.

(Bus daugiau)

Vatikanas.—Popiežius Jonas Paulius pereitą sekmadienį meldėsi už Kinijos katalikus, kad jie po 35 metų atsiskyrimo vėl sugrįžtų po Vatikano sparnu. Bet Kinijos katalikai sako, kad jie nenori turėti jokių ryšių, nes jiems esą gerai taip, kaip dabar yra. Katalikus ten kontroliuoja valdžios tvarkomas taip vadinamas patriotinis katalikų judėjimas.

SUSITIKIMAI

EILĖRAŠTIS

Servit Gugas

Nujaučiu, kaip jam buvo nedrąsu. Ne todėl, kad jis, Servitas iš prigimties nedrąsus ar silpnas. Žiūri ir malonu—vidutinio ūgio, tvirto sudėjimo, ir nors jau įėjęs į šeštą dešimtmetį, o stipruolis. Darbininko gyvenimas į raumenis pripylė stangrumo, jėgos, išaugino juos ir vien tai verčia svečią pripažinti ir gerbti. Atrodo, štai būtent tos rankos, kurios lengvai drožia medį, kala geležį, skaldo akmenis ir gali lengvai padaryti daug sunkių ir sunkiausių darbų. Gi tada šitos rankos laikė labai lengvą daiktelį—nedidelį popieriaus lapelį, ir regėjai, kad jis jas išvargino. Ant to nedidelio lapelio buvo parašytas pirmasis jo eilėraštis. Apie Lietuvą, lietuviškai . . .

Būtent tuomet žmona Birutė jam kalbėjusi:

— Nagi pasiųski į Lietuvą. Ten geriau žino—geras jis ar ne. Pateks tiesiai į poeto Vacio Reimerio rankas.

Pats Servitas vėl jau prisipažino:

— Ji—mano žmona—ragina, o aš vis atbulas. Norėčiau, sakau, kad ir ant popieriaus taip būtų kaip širdyje. Neišeina. Širdyje—daug Lietuvos, o čia—tik lašelis . . .

Bėgo dienos, mėnesiai ir va išsiblaivė rytas, kai man reikėjo didelę svečių grupę palydėti į Druskininkus. Pakeliui į inturistą, nusipirkau "Gimtojo krašto" laikraštį ir žiūriu—Servito eilėraštis. Taigi, to paties, kuris dabar čia, Lietuvoje, ir yra tos svečių iš JAV grupės vadovas.

Pasišokėjo krūtinėje džiugus kipšukas ir tuoj kužda:

— Padaryk, siurprizą! Siurprizą, Pranai, Servitui paruoški . . .

— Eik lauk!—ginuosi, bet jau žinau, kad neatsispirsiu.

Kad tik greičiau išvažiavus iš Vilniaus, kur svečių dėmesys būna laisvesnis.

Pagaliau . . .

— Taigi, pasiimu mikrofoną, pūsteliu į jį, kaip tai daro gidai, norėdami įsitikinti, ar jie bus girdimi. Mikrofonas atsakė dusliu švokštimu. Dar kiek palaukęs, jau kalbu it komentatorius.

— Mieli tautiečiai,—sakau,—graži ta mūsų Lietuvėlė. O kad tuo įsitikinus, nebūtina žvalgytis pro autobuso langus. Jeigu nebūtų graži, ar kas iš jūsų rašytumete jai eilėraščius? O rašote, ir va—pakėliau "Gimtojo krašto" laikraštį,—juos spausdina . . .

Buvo gražu matyti, kaip autobuse žmonės sužiūro į iškeltą rankoje laikraštį. Žiūrėjo ir tylėjo.

— Ką—abejojate? Gal manote, kad suklydau, jog eilėraščio autorius—yra čia, jūsų tarpe? Tuoj perskaitysiu jo eilėraštį,—pažadėjau.

Žmonės, beje, jau ne jauni, žvalgėsi, ieškojo poeto, o aš žiūrėjau į truputį išraudusį Servitą ir šypsojausi. Spėjau, kad ir jis buvo primiršęs eilėraštį, jau seniau iš JAV pasiųstą į "Gimtojo krašto" savaitraštį. Dar kiek palaukiau ir perskaičiau eilėraščio pavadinimą—"Atradimas".

Paskui deklamavau:

Graži šalis
Kurią atradau,
Iš kur tėveliai
Seniai atvyko.
Teisingai jie mokė mane
jos gražumo,
Gerai nusakė
jos draugiškumą.
Radau vietas,
kur jie gimė—gyveno.
Braidydamas pievom
rods mačiau jų pėdsakus . . .
Dabar suprantu
ašarom sprangų jų žodį,
Žinant, kad niekad
Niekad čia negrįš.
Džiaugsmas man didelis,
kad aš galėjau
Atrasti jų žemę
Mielą Lietuvą.

—O štai ir eilėraščio autorius, sveikinkim,—pasakiau, baigęs skaityti, ir pirmas paspaudžiau stiprią Servito Gugo ranką. Pasigirdo ovacijos, kurias tuoj peršaukė moters balsas.

— Iš tikrųjų, tai tavo eilėraštis, Servitai? Anksčiau, prisimenu, lietuviškai net nekalbėjai.

— Kad beveik nemokėjau.. Ką beprikalbėsi, kas supras,—pasakė jis ir aš žinojau, kad tai teisybė. Tačiau šis jo atvykimas į Lietuvą jau ketvirtas. Servitas—Amerikos žemės sūnus—ten gimęs, užaugęs, bet kol gyveno tėvai, namai buvo lietuviški. Vaikystėje ir Servitas kalbėjęs lietuviškai, bet kalba, kaip ir takai—kalba greitai užsimiršta, takai—užželia, jeigu jais nesinaudojama. Ilgai reikėjo Servitui laukti progos atvažiuoti į Lietuvą—ir ar girdite?—žodis po žodžio, nepaskubėdama, bet lietuvių kalba vėl atsigręžė ir sugrįžo į jo lūpas. Ir, prašau, sutarusi su širdimi, padovanojo pirmąjį eilėraštį.

Pranas Karlonas

Koncertai kaimo žmonėms

Pačiame viduržiemyje, vasario mėnesį, Lietuvos valstybinė filharmonija Radviliškio rajone surengė Muzikos šventę. Penkias dienas rajono centre, pašušvyje, Šiaulėnuose, Pociūnėliuose, Šeduvoje, Gražionyse, Kuktiškiuose, Tyruliuose, aplinkinių kaimų kultūros namuose skambėjo muzika. dainos, poezija. Čia koncertavo TSRS liaudies artisto profesoriaus Sauliaus Sondeckio auklėtiniai, Vilniaus konservatorijos studentų kamerinis orkestras, M. K. Čiurlionio valstybinis kvartetas ir Lietuvos TSR Dailės muziejaus kanklių trio, dainavo Kauno valstybinis choras, koncertavo vokaliniai instrumentiniai "Nerijos" ir "Armonikos" ansambliai, žinomi operos ir estrados dainininkai, baleto solistai, aktoriai skaitovai. Baisogaloje įvyko baigiamasis šios šventės koncertas. Rajono bibliotekoje buvo surengtas pokalbis apie Tarybų Lietuvos muzikinės kultūros suklestėjimą.

— Muzikos dienos rajonuose—graži mūsų kaimo kultūrinio gyvenimo apraiška,—pasakoja Lietuvos TSR valstybinės filharmonijos direktoriaus pavaduotojas, žinomas smuikininkas Gedimінas Dalinkevičius.—Jau antras dešimtmetis jas rengiame kiekvieną žiemą dviejuose Lietuvos kaimiškuose rajonuose. Tokios profesionaliojo meno šventės pastaraisiais metais vyko Kėdainių, Lazdijų, Kapsuko, Anykščių, Rokiškio, Raseinių, Pasvalio, Pakruojo ir kituose rajonuose. Galima drąsiai teigti, kad per tokias šventes mūsų meno meistrai ir ansambliai su muzika ir dainomis apkeliavo trečdalį Lietuvos.

Vien filharmonija pernai surengė kaime 1,250 koncertų, į kuriuos apsilankė daugiau kaip ketvirtis milijono klausytojų. Beveik tiek pat žmonių sutraukė ir sistemingai daugumoje rajonų vykstančios paskaitos-koncertai, kuriuos ypač pamėgo kaimo moksleiviai. Specialiai jiems per metus skiriama apie 500 paskaitų-koncertų. Tūkstančius jaunuolių ir vaikučių sutraukia kiekvienų mokslo metų pradžioje dviejuose rajonuose vien moksleiviams organizuojamos muzikos savaitės.

Paskaitų-koncertų metu klausytojai supažindinami su muzikos žanrais, teorija ir istorija, atskirų įžymiųjų kompozitorių kūryba ir gyvenimu, jie susitinka su geriausiais Tarybų Lietuvos ir kitų respublikų atlikėjais. Pavyzdžiui šią žiemą Baisogaloje, Biržuose, Vilainiuose muzikos mylėtojai susitiks su kompozitoriumi Algimantu Bražinsku, tarptautinių konkursų laureatu populiariu smuikininku Raimondu Katiliumi, M. K. Čiurlionio valstybiniu kvartetu. Prienuose koncertuos Kompozitorių sąjungos kamerinis ansamblis, akademinio dramos teatro aktorė Irena Leonavičiūtė, žinomas smuikininkas Paulius Juodišius, tarptautinio ir sąjunginio konkursų laureatė Aušra Stasiūnaitė, Skuode, Mažeikiuose—TSRS liaudies artistė Nijolė Ambrazaitytė ir daugelis kitų artistų. Pas žemdirbius dažnai vieši TSRS liaudies artistas Eduardas Kaniava, Lietuvos liaudies artistas Vaclovas Daunoras, aktoriai skaitovai nusipelnę meno veikėjai Vytautas Kybartas, Laimonas Noreika ir kiti. Beje, tokiems koncertams paruošiamos ir specialios proginės vieno lietuvių kompozitoriaus arba klasiko kūrybos programos.

Lietuvos filharmonija su savo filialais Kaune ir Klaipėdoje, taip pat visuomeniniais kaimiškais filialais, yra pagrindinis muzikinio gyvenimo tiek kaime, tiek ir visoje respublikoje organizatorius. Ir į šį gyvenimą mes įtraukiame tiek geriausias Tarybų Lietuvos, tiek ir kitų tarybinių respublikų bei užsienio menininkų pajėgas. Mūsų pastangos duoda gražių vaisių, susilaukia aukšto įvertinimo. Net keliolika kartų Lietuvos filharmonija buvo pripažinta geriausia Tarybų šalyje ir apdovanota TSRS kultūros ministerijos bei Kultūros darbuotojų profsąjungos Centro komiteto pirmosiomis premijomis.

J. Žukauskas

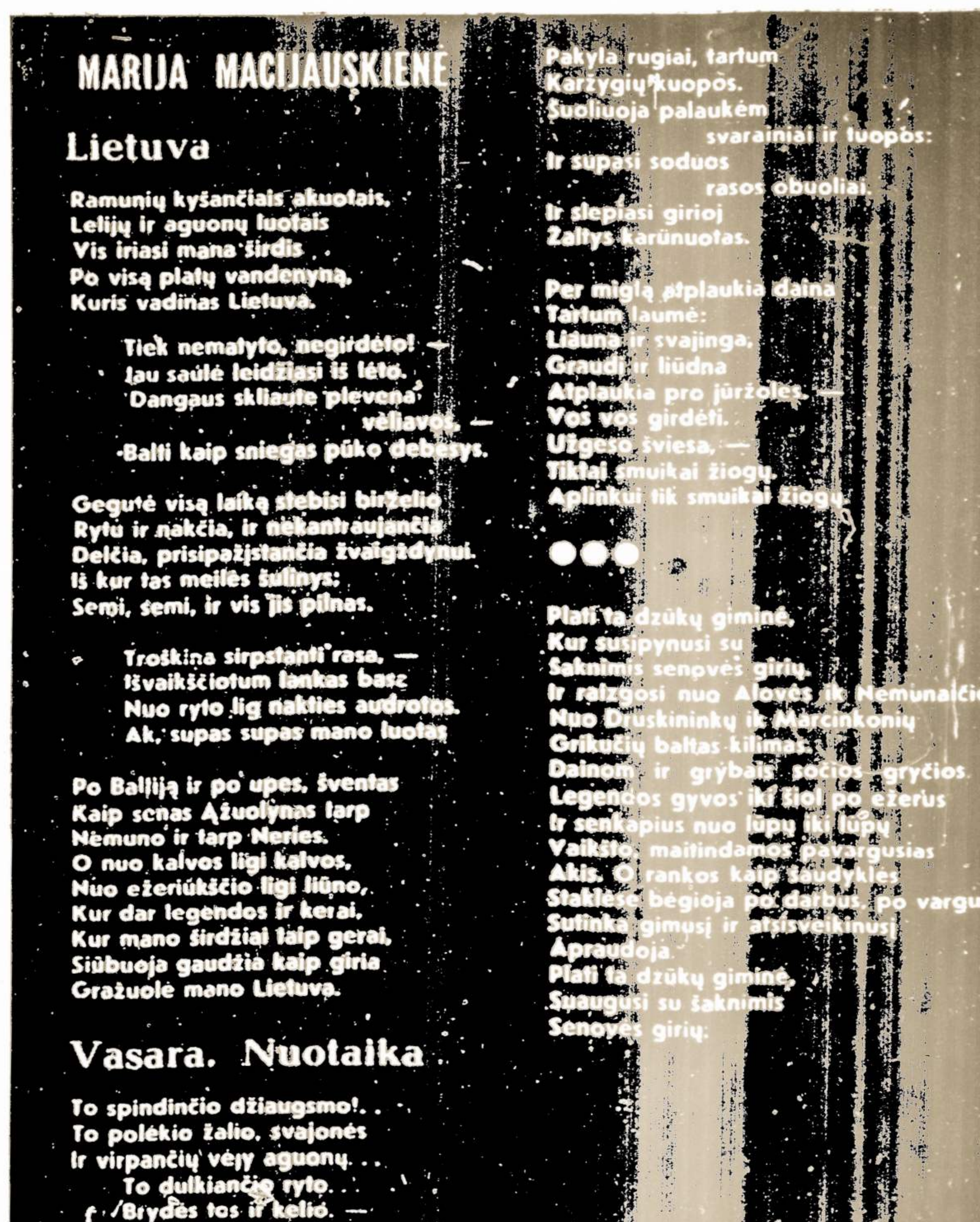

MARIJA MACIJAUSKIENĖ

Lietuva

Ramunių kyšančiais akuotais,
Lelijų ir aguonų luotais
Vis iriasi mana širdis
Po visą platų vandenyną,
Kuris vadinas Lietuva.

Tiek nematyto, negirdėto! —
Jau saulė leidžiasi iš lėto,
Dangaus skliaute plevena
vėliavos, —
Balti kaip sniegas pūko debesys.

Gegutė visą laiką stebisi birželio
Rytu ir nakčia, ir nekantraujančia
Delčia, prisipažįstančia žvaigždynui.
Iš kur tas meilės šulinys:
Semi, semi, ir vis jis pilnas.

Troškina sirpstanti rasa, —
Išvaikščiotum lankas basa
Nuo ryto lig nakties audrotos.
Ak, supas supas mano luotas.

Po Baltiją ir po upes, šventas
Kaip senas Ąžuolynas tarp
Nemuno ir tarp Neries.
O nuo kalvos ligi kalvos,
Nuo ežeriukščio ligi liūno,
Kur dar legendos ir kerai,
Kur mano širdžiai taip gerai,
Siūbuoja gaudžia kaip giria
Gražuolė mano Lietuva.

Vasara. Nuotaika

To spindinčio džiaugsmo!..
To polėkio žalio, svajonės
Ir virpančių vėjy aguonų...
To dulkiančio ryto.
Brydės tos ir kelio. —
To pranašo darbo, to pranašo
duonos.

Pakyla rugiai, tartum
Karžygių kuopos.
Šuoliuoja palaukėm
svarainiai ir tuopos:
Ir supasi soduos
rasos obuoliai.
Ir slepiasi girioj
Žaltys karūnuotas.

Per miglą atplaukia daina
Tartum laumė:
Liauna ir svajinga,
Graudi ir liūdna
Atplaukia pro jūržoles. —
Vos vos girdėti.
Užgeso šviesa, —
Tiktai smuikai žiogų,
Aplinkui tik smuikai žiogų.

● ● ●

Plati ta dzūkų giminė,
Kur susipynusi su
Šaknimis senovės girių,
Ir raizgosi nuo Alovės iki Nemunaičio,
Nuo Druskininkų iki Marcinkonių
Grikučių baltas kilimas.
Dainom ir grybais sočios grytios.
Legendos gyvos iki šiol po ežerus
Ir senkapius nuo lūpų iki lūpų
Vaikšto, maitindamos pavargusias
Akis. O rankos kaip šaudyklės
Staklėse bėgioja po darbus, po vargus,
Sulinka gimusį ir atsisveikinusį
Apraudoja.
Plati ta dzūkų giminė,
Suaugusi su šaknimis
Senovės girių.

KANADOS ŽINIOS

Montreal, Quebec

IR KANADIETĖS NEATSILIEKA

Prie visame pasaulyje veikiančių moterų už taiką, nusiginklavimą, už panaikinimą H. Bombų, už visokias pasitaikančias negeroves ir už pačių moterų interesus, savo veikla, nemažai prisideda ir kanadietės moterys. Jos dalyvauja visuose tarptautiniuose moterų suvažiavimuose konferencijose, kongresuose, protesto mitinguose prie Nato ir Jungtinėse Tautose. Vietoje organizuoja moterų ir bendrus su vyrais, susibūrimus, demonstracijas, protestus. Remia tą judėjimą. Minėdamos Tarptautinį Moters Dienos paminėjimą, visur kėlė viršminėtus obalsius.

Neatsilieka ir šios kolonijos lietuvės moterys. Jei pastaruoju laiku savo veikala ir nedaug prisideda (anksčiau daug veikė), tai moraliai ir materialiai jos visuomet paremia.

Tegyvuoja moterų veikla už taiką ir už visos žmonijos geresnį ir laimingesnį rytojų.

Serganti draugai

Mikas Čičinskas seniai skundžiasi savo nesveikata, buvo sunkiai susirgęs. Kurį laiką jam teko pabūti ir ligoninėje. Dabar sugrįžęs namo, bet dar vis nesijaučia.

Ilgametis pažangaus judėjimo veikėjas—Adolfas Morkevičius sunkiai susirgęs ir randasi Royal Victoria ligoninėje, Ross Paviljone.

Buvusį montrealietį, o dabar gyvenantį Val David, bekasant sniegą Antaną Keršį ištiko širdies smūgis. Buvo paguldytas į St. Agathe ligoninę. Tikiu, kai šiuos žodžius skaitysite, tai ligonis bus jau sugrįžęs į namus.

Visiems sergantiems linkiu greit pasveikti.

Išvyko į Floridą.

Visa J. E. Urbanavičių šeima išvyko į Floridą. Taipgi išvyko ir H. Mališauskienė su sesute Paulauskaite. **P.**

MONT ST. HILAIRE, QUE., CANADA

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Kazimeras Zienius

Gimė 1907, kovo 4
Mirė 1977, balandžio 1

Liūdnai praslinko penkeri ilgėsio metai kaip Tu palikai mus, mano mylimas gyvenimo drauge. Palikai žmoną, sūnų, marčią, ir du anūkėliu. Buvai drūtas kaip ąžuolas, bet žiaurioji liga pakirto tavo sveikatą ir turėjai skirtis su mumis. Ilsėkis ramiai, mūsų mylimas gražiam Čotę de Neiges kalnelyje, o mes niekada tavęs nepamiršim.

Žmona—EMILIJA
Sūnus—RAYMOND su šeima

St. Petersburg, Fla.

Geo. Kazakevičius & Helen Janulis

The peninsula of Florida has very unusual weather patterns! More important are the guests; because the natives want to hear about winter. Fog is better than snow and the shovels of the north . . .

On March 6, 1982, the Lithuanian Senior Citizens Club was privileged to welcome a very special part of our ethnic history. George Kazakevičius and wife appear and received . . . As the day progressed, the Chorus and Helen Janulis our teacher dedicated a song to George!

At best, and with a little bit of help from retired New Yorker's, I found out that this teacher not only was the leader of the 70 year old Aido chorus, but also the energy behind the Pirmyn chorus of Great Neck, N. Y. I hope this is on record . . .

From a lifetime of memories George earned his page in history . . .

Richard Janulis

REMKITE LAIKRAŠTĮ "LAISVĘ"

Clearwater, Fla.

Gražią sekmadienio popietę Floridos saulutei šviečiant nuvykome pas Juozą Vinikaitį-White į jo gražią rezidenciją. Radome būrį draugų. Šiandien Juozui labai reikšminga diena jo gyvenime. Jis švenčia devyniasdešimt metų! Jo artimieji draugai taip gražiai susirinko jį pasveikinti jo garbingo amžiaus jubiliejaus proga. Laimingas turėdamas neblogą sveikatą.

Už jubiliato sveikatą pakėlėme tostą, pagiedojome "Happy Birthday". Visus dalyvius gražiame restorane pavaišino.

Per tą ilgą amžių daug visko pergyventa. Juozą labai sukrėte, kuomet prieš porą metų mirė jo miela žmona Stefanija. Jo gyvenime buvo skaudus įvykis. Tokie momentai sunku pergyventi.

Buvo atvykęs anūkas Bob Tate, kuris tarnauja kariškoje tarnyboje.

Atsisveikinant palinkėjome geros sveikatos ir daug saulėtų dienų.

Aldona Aleknienė

Vatikanas. — Šveicaras monsinjoras Bruno B. Heim, popiežiaus Jono Pauliaus II pronuncijus įteikė savo kredencialus karalienei Elžbietai II kovo 18 d., formaliai užbaigdamas beveik keturis su puse šimto laikotarpį, kada Rymo katalikų bažnyčia neturėjo pilno diplomatinio atstovavimo Britanijoje. Oficialiai ryšius su Vatikanu nutraukė britų karalius Henrikas VIII 1534 m.

Šių metų gegužės 28-birželio 2 d. popiežius Jonas Paulius II ruošiasi kelionei į Britaniją.

San Francisco-Oakland, Cal.

Tarptautinės Moters Dienos Minėjimas

Džiugu, kad šiais metais San Francisco ir apylinkėje buvo gausiai atžymėta Tarptautinė Moters Diena su kalbomis, muzika ir vaišėmis. San Francisco įvyko minėjimas kovo 6 d. Golden Gate Parke. Berkeley taipgi įvyko minėjimas. Kovo 7 d. Fellowship of Humanity patalpose Oakland pagrindinę kalbą pasakė Ginny McGuckin. Tarp kitko Ginny pabrėžė, kad Kovo Aštuntoji yra plačiai minima visame pasaulyje.

Žymėtina, kad tai nemažas kreditas priklauso šios apylinkės už taiką kovotojoms moterims, nes jų pastangomis buvo suruošti viršminėti minėjimai. Beje, Oaklando Kovo Aštuntosios minėjime aukų surinkta San Francisco pažangiam laikraščiui "People's World" $800.

Pietinės Kalifornijos serganti draugai

Praėjusį mėnesį teko aplankyti Los Angeles ilgokai sunkiai nesveikuojančius Onutę ir Jurgį Bernotus. Bernotas jau galima sakyti, visiškai nebemato. Akių gydytojas jam pasakęs, kad jokia operacija regėjimo nesugrąžins. Tai yra skaudus smūgis žmogui girdėti, kad jau nėra vilties. O. Bernotienė turi didelę problemą su savo kojomis, viena pati jau negali niekur išeiti.

O. Bernotienė buvo ilgametė "Vilnies" ir "Laisvės" vajininkė ir visada rūpinosi spaudos ir organizacijų reikalais. Bernotams prisiėjo parduoti savo namą ir ieškotis slaugymo vietos bei priežiūros namų. Na, linkiu jiems tuo reikalu sėkmės.

Redlands, Cal. teko aplankyti serganti Mykolą (Mike) Pukį, kuris, jau treti metai gyvena priežiūros namuose. Lankytojų Mykolas labai mažai teturi. Ankščiau, kada buvo gyva Adeliukė Zix-Žitkevičienė, tai ji su savo broliu F. Strauss jį lankydavo. Dabar jau galima sakyti, kad jis yra pamirštas. Primintina, kad M. Pukio geroji žmona Onutė Pukienė, jau treti metai kai mirusi. Ji tiek daug rūpinosi Mykolo sveikata, o ji apie savo sveikatą bandė užmiršti.

M. Pukis yra buvęs vienas veikliųjų organizacijų narių. Taip pat jis buvo vienas tų, kuris prisidėjo prie laikraščio "Vilnies" išleidimo ir būdamas sveikas visada rūpinosi spaudos ir organizacijų reikalais.

Dabar su M. Pukiu susikalbėti veik negalima, nes jo kalbos negalima suprasti nors jis bando daug kalbėti ir džiaugiasi pamatęs pažįstamą žmogų.

Marytė Radienė, gyvenanti Yucaipa, Cal. puldama buvo skaudžiai susižeidusi, ir ji išbuvo pora mėnesių priežiūros namuose, bet grįžusi gydosi namie. **M. B-tė**

San Francisco, Cal.

Rūpinasi žmonių maistu

Šiuo miesto ir apylinkių visuomeninės draugijos plačiai veikia spausdamos prezidentą Reaganą atleisti maistą, kuris valdžios supirktas darbininkų taksų pinigais, tikslu ūkiuose ir supermarketuose išlaikyti aukštas kainas. Amerikos darbo žmonės badauja, neišgali nuomuoti žmoniškų butų, juos apšildyti, saugoti savo sveikatą.

Advokatas Robert Gnaizda dirba su Public Advocates firma San Francisco, kuri rūpinasi beturčių žmonių teisėmis, pasiuntė peticiją prezidentui Reagan, prašydamas duoti teisę aprūpinti šios šalies bedarbius ir pensininkus, kurie neturi pajamų nusipirkti tinkamo maisto. Peticiją pasirašė šios apylinkės penkiolika organizacijų.

Pasiremiant adv. Gnaizda, gale pereitų metų prez. Reagan autorizavo 30 milijonų svarų sūrių ir kitų pieno produktų šalims, kurios sutinka su šios šalies politika. Šiais metais yra valdžios skirta virš du bilijonai dol. gelbėjimui ūkininkų—išlaikymui aukštų kainų supermarketuose.

Dabartiniu laiku valdžios sandėliuose yra virš septyni milijonai svarų sūrio ir kitų pieno produktų.

Vien tik Californijos valdžios sandėliuose 18 milijonų svarų sūrio ir kitų pieno produktų. **A. T.**

Vilniaus miesto centro užstatymo projektą paruošė Miestų statybos projektavimo instituto specialistai.

Nuotraukoje: [Iš kairės] **vyriausiasis projekto architektas, TSRS liaudies architektas, Lenino premijos laureatas, TSRS Dailės Akademijos narys korespondentas Vytautas Čekanauskas, architektė Genovaitė Balienienė, Lietuvos TSR nusipelnęs architektas Gediminas Baravykas, Miestų statybos projektavimo instituto vyriausiasis architektas Vytautas Parčiauskas ir vyriausiasis projekto architektas Sigitas Katilius prie Vilniaus miesto centro užstatymo maketo.** A. Sabaliausko nuotrauka

Pagarba draugams floridiečiams

POVILAS VENTA

"Laisvės" direktorių tarybos pirmininkas

(Pabaiga)

Ta pati kuopos valdyba palikta eiti pareigas ir 1982 metams. Susirinkimui užsibaigus, buvo pietūs, į kuriuos atėjo daugiau kaip šimtas žmonių. Aldona Aleknienė gražia aukštaičių tarme pasveikino susirinkusius ir pristatė iš toliau atvykusius. Po pietų Helenos Janulytės vadovaujamas Dainos Mylėtojų choras išpildė gražią dainų programą. Ir šį kartą pirmininkas S. Kuzmickas pakvietė mane tarti žodį. Tame susirinkime ir bankete teko su daugeliu draugų pasikalbėti apie organizacijų reikalus.

Pirma savaitė, praleista St. Petersburge, buvo įdomi ir naudinga. Gavau paramos "Laisvei" ir Aido chorui. Didelis ačiū visiems nuoširdiems rėmėjams.

Sekmadienį atsikėlėme anksti. Po pusryčių išvažiavome į Miamį. Kelias geras, trafiko nebuvo. Kelionė užtruko penketą valandų. Vidurdienį pasiekėme Lietuvių Socialų klubą. Pirmasis mus pasitiko klubo mecenatas Jonas Smalenskas. Tai tikrai nuostabus, niekada nesenstantis žmogus. Jauti jo stiprų rankos paspaudimą ir gerą širdį, dosnų mūsų pažangiosios spaudos rėmėją.

Kur nuvažiuoji, visur atrandi buvusius niujorkiečius veikėjus. Čia, Miamyje, socialiame klube darbuojasi Natalija ir Augustinas Iešmantai. Augistinas eina klubo pirmininko pareigas ir, jeigu reikia, dirba prie baro su Juozu Nevinsku. Natalija yra "Laisvės" korespondentė ir vajininkė, atlieka daug darbų klube. Valentina ir Alekas Nevinskai sušilę darbuojasi virtuvėje gamindami maistą dėl parengimų. Valentina taip pat yra klubo direktorė ir knygvedė. Alekas irgi yra klubo direktorius ir rūpinasi jo priežiūra. Tą sekmadienį žmonių prisirinko nepilna salė, dalis jų buvo progresyvūs ukrainiečiai. Prieš pradedant pietauti, Mary Koch pakvietė mane pakalbėti. Kalbėjau rusiškai, kad suprastų ir draugai ukrainiečiai. Paskui—lietuviškai. Perdaviau geriausius sveikinimus ir linkėjimus nuo laisviečių.

Buvo malonu paspausti ranką ir pasikalbėti su geru laisviečiu A. Žvėgžda ir išreikšti jam užuojautą netekus kojos. Po pietų visi išsiskirstė į namus, o Augustinas pasiliko sutvarkyti klubo reikalų. Baigęs tvarkytis, Augustinas parsivežė mane į savo gražius namus. Natalija jau buvo paruošusi vaišes, suėjo artimi Iešmantų draugai. Aleknai pasiliko nakvoti pas Iešmantus, o mane parsivežė V. ir A. Nevinskai.

Pirmadienį po pusryčių su Aleku važiavome aplankyti buvusios aidietės ir parengimų šeimininkės Julijos Lazauskienės. Ji gyvena Iešmantų kaimynystėje, prie kanalo, augina ančių—nėra kada nuobodžiauti. Namas gražiai ir tvarkingai užlaikomas, tai parodo Julės darbštumą. Julė rūpinasi ir pergyvena dėl dukters sveikatos nors ir pati kartais nekaip jaučiasi. Pas J. Lazauskienę ilgai neturėjome laiko pabūti, nes Valentina ir Alekas Nevinskai suruošė išleistuvių vaišes, kuriose dalyvavo jų giminės ir artimi draugai.

Labai malonu buvo pas gerus draugus svečiuotis, su jais pasikalbėti, bet atėjo laikas išvažiuoti. Padėkoję už draugišką priėmimą ir vaišingumą, taipgi už paramą "Laisvei" ir Aido chorui, atsisveikinę su mielais draugais, išvažiavome atgal į St. Petersburgą. Sugrįžęs iš Miami, dar gavau kelis pakvietimus atvykti į svečius.

Pakvietė užsukti mūsų seni draugai, daug metų gyvenę New Yorke ir veikę pažangiose organizacijose, Verutė ir Valys Bunkai. Bunkų pastogėje taip pat teko vėl pasimatyti su A. ir P. Aleknais, V. ir S. Kuzmickais, B. Vaitkiene. Visi tie draugai yra aktyvūs St. Petersburgo organizacijų veikėjai. Pats namų šeimininkas V. Bunkus yra klubo prezidentas, o jo žmona Verutė—"Laisvės" korespondentė.

Prie vaišių stalo daug kalbėjomės ir diskutavome apie organizacinius ir "Laisvės" laikraščio reikalus. Nežiūrint kai kurių nuomonių skirtumo vienu ar kitu klausimu, popietę praleidome draugiškai ir įdomiai. Kitą dieną buvome pakviesti pas Emiliją Damalakienę (Drobienę). Seniau ji gyveno Chicagoje ir veikė progresyvių lietuvių organizacijose. Ten pat susitikome su Valteriu Dūda ir jo žmona, kurie pirmiau gyveno Waterbury, Conn. Buvo labai malonu pasikalbėti su drauge Emilija ir praleisti vakarą.

Nuobodžiauti St. Petersburge tikrai nebuvo kada. Viešėdamas pas aidiečio Mečislovo Hacinkevičiaus seserį Eleną ir Mikį Sameneck, arčiau susipažinau su gera ir draugiška moterimi Lilija Novak. Seniau ji gyveno Cranford, N. J., surengdavo savo sodyboje gražius piknikus "Laisvei" paremti. Dabar, gyvendama St. Petersburge, toliau remia progresyvų judėjimą.

Atėjus penktadieniui, vėl važiavome į klubą. Choras turėjo praktikas ir vėl drauge praleidome beveik visą dieną. Šeštadienį, į klubo parengimą svečių prisirinko pilna salė. Tą dieną Adelė Pakalniškienė šventė savo gimtadienį. Helenos Janulytės vadovaujamas Dainos Mylėtojų choras sutraukė "Ilgiausių metų" savo buvusiai mokytojai A. Pakalniškienei. O mes jai palinkėjome būti tokiai energingai, kokia buvo visą gyvenimą.

Klubo prezidentas Valys Bunkus iškvietė pakalbėti ilgametę L.D.S. Centro komiteto veikėją Eleną Jeskevičiūtę. Taipgi buvau pakviestas tarti žodį ir aš. Perdaviau linkėjimus nuo "Laisvės" redakcijos ir padėkojau už paramą mūsų spaudai.

Praėjusią vasarą buvau nuvykęs į Tarybų Lietuvą, kur buvo plačiai minimas "Laisvės" 70 metų jubiliejus. Todėl floridiečiams trumpai papasakojau apie Lietuvos žmonių gyvenimą, apie jų siekimą taikos ir draugystės tarp tautų. Tame Lietuvių Piliečių klubo parengime teko su daugeliu draugų nuoširdžiai išsikalbėti, gavau paramos "Laisvei", sveikinimų Aido chorui, kai kurie draugai savo paramą pažadėjo prisiųsti vėliau.

Dabartiniu laiku klubas, L.L.D. kuopa ir choras turi gerą vadovybę, visi dirba draugiškai ir nuoširdžiai. Tai V. ir V. Bunkai, V. ir S. Kuzmickai, A. ir P. Aleknai, B. ir J. Vaitkai, V. ir P. Budrioniai, A. Pakalniškienė, Pr. Mockapetris, J. Andrulienė, H. Šarkūnienė su šeima bei gražus būrys kitų. Visi tie draugai yra nebe jaunuoliai.

Malonu buvo aplankyti draugus Margaretą ir Joną Milerius. Jonas prieš keletą dienų buvo grįžęs iš ligoninės, turėjo dvi operacijas, dabar atrodo gerai. Jonas šiais metais švęs savo 90 metų jubiliejų. Buvo įdomu su juo pasikalbėti apie mūsų organizacijas ir spaudą, nes draugas Jonas ir pats moka gerai plunksną vartoti, yra daug rašęs pažangiai spaudai ir net suguldęs didelę prisiminimų knygą, kuri išleista Tarybų Lietuvoje.

Baigėsi viešnagė Floridoje, reikia vėl traukti į šiaurę—atgal į Brooklyną. Tą rytą atvažiavo Helena ir Robertas Feiferiai, parsivežė į savo namus. Robertas jau buvo užbaigęs Aido choro 70 metų jubiliejaus transparantą. Helena pagamino gardžius pietus. Robertas suvyniojo, gerai surišo transparantą, kad būtų patogu parvežti. Paskui jis iš savo sodo priskynė apelsinų—lauktuvių šiauriečiams.

Štai ir paskutinė diena St. Petersburge. Rytas saulėtas, gražus. Nuvažiavome atsisveikinti su draugais Mileriais. Jonas jautėsi stipresnis, Margareta priskynė iš savo sodelio pietietiškų vaisių ir taip pat įdėjo ant kelionės.

Išleistuves suruošė draugai Budrioniai. Dalyvavo Aleknai, Mileriai. Širdingas ačiū draugams Budrioniams. Po pietų trečią valandą jau turiu palikti tuos gerus namus ir nuoširdžius bičiulius Aleknus. Aldona ir Povilas nuvežė mane į Tampa aerouostą. Lipdamas į lėktuvą, dar kartą pamojavau jiems padėkos zenklan už visą jų puikią paramą šioje viešnagėje po saulėtos Floridos dangumi.

Oakland, Cal.

Ligoninių raštininkų ir optometristų streikas laimėtas

Šioje apylinkėje yra keletas ligoninių žinomų Kaiser Permanente Ligoninių vardais. Pradžioje sausio mėnesio ligoninių administracijų viršininkai pareikalavo, kad daktarai-optometristai pririnktų ligoniams akinius per penkiolika minučių—šioje apylinkėj kitos ligoninės duoda 30 minučių.

Optometristai yra Marine Engineers Beneficial Assn. nariais, jie ne tik laimėjo streiką ir geresnį atlyginimą, bet dar gavo teisę įsteigti rajono komitetą, kuris rūpintųsi ligonių reikalais.

Tiesa, streikas tęsėsi virš dviejų mėnesių; ligoninių raštininkės-raštininkai organizuotai streikavo, dalis medicinos seserų—"nurses" stojo daktarams į pagalbą. Jei ligoninių administratoriai būtų laimėję, aišku, visiems ligoninių tarnautojams būtų tekę dirbti už viršininkų paskirtą atlyginimą.

Prie to, dar nebaigiant daktarų streiką, raštininkės-raštininkai pagrąsino streiku ir ligoninių administratoriams pateikė savo reikalavimus, kad darbininkai priklauso "Office Professional Employees" union. O dar Teamsterių Unijos septintosios Tarybos komitetas pareiškė, administratoriams būti atsargiais, nes dabartinės JAV federalės valdžios viršininkai pasimoję naikinti darbininkų unijas, tuo pačiu galėtų atsilyginti darbininkai, nes šioje unijos taryboje yra arti du milijonai darbininkų ir jų šeimų lankančių šias ligonines, bet kultūrinėje visuomenėje taip nedaroma.

Abu streikai laimėti nedideliais nusileidimas iš abiejų pusių. **A. T.**

DETROIT, FLA.

Moterų Diena

Tarptautinė Moters Diena-kovo 8-oji buvo minėjma visame pasaulyje. Detroito Moterų Pažangos klubas tą dieną paminėjo savo susirinkime kovo 14 Detroito Lietuvių klubo patalpose. Kadangi tą pačią dieną įvyko ir LDS 21 kp. susirinkimas, tai visi LDS nariai buvo pakviesti į šį minėjimą.

St. Masytė trumpai paaiškino dienos reikšmę ir kaip visame pasaulyje moterys tą dieną mini. Nors JAV ši šventė nėra pilnai išsivysčiusi, bet lietuviai Detroite, New Yorke, Floridoj ir kitur tos dienos nepamiršta.

Kiekvienoj šalyj moterys tą dieną kokiu nors reikalu demonstruoja ir reikalauja, kaip pav., afrikietės remia revoliucinius pertvarkymus; Austrijoj reikalauja valstybinių mokyklų; Japonijoje reikalauja geresnio gyvenimo ir moterų lygiateisiškumo šeimoje; Paryžiuje protestuoja prieš masinį moterų atleidinėjimą iš darbo; Turkijoje reikalauja darbo, duonos ir lygių teisių ir t. t. Bet abelnai visos moterys pasaulyje reikalauja taikos, ramybės, galimybės gyventi, dirbti, mokytis, gimdyti ir auginti vaikus, saugoti savo namus, mylėti ir džiaugtis gyvenimu.

Po šio minėjimo, Moterų Pažangos klubo šeimininkė Pat Stunskas paruošė ir patiekė skanius užkandžius. Virtuvėje jai pagelbėjo klubo sekretorė Mary Norush ir jos draugė Josephine Paroske. Moterų iždui liko ir pelno.

LDS nariams

LDS 21 kp. susirinkimas įvyko kovo 14. Jį pravedė pirmininkas Tony Vasaris. Be kitų kuopos reikalų, nutarta iš kuopos iždo paaukoti $50 Nacionaliniam Turnyrui, kuris šiais metais įvyks Chicagoje.

Sekantis kuopos susirinkimas įvyks balandžio-April 4 d. pirmąjį mėnesio sekmadienį, vietoj antro, nes antrąjį sekmadienį bus tradicinė velykų šventė. Nariai taip pat įsitėmykite, jog gegužės mėn. susirinkimas įvyks antrą sekmadienį, gegužės 9 Motinų Dienoje, 11 val. ryto. Gegužės mėnesio susirinkimas nepaprastai svarbus, nes bus Centro valdybos balsavimas ir rinkimas delegatų į LDS Seimą, kuris įvyks rugpjūčio mėn. Chicagoje. Nariai būkite susirinkime laiku nes pirmą valandą po pietų įvyks Detroito Lietuvių Klubo Motinų dienos banketas.

Mirė klubietis

Kovo 8 Wyandotte General ligoninėje mirė klubietis Ted Butkin, sulaukęs 69 metų amžiaus. Mirė staiga širdies priepuolio ištiktas. Buvo pašarvotas Thon laidotuvių namuose Wyandotte, Michigan. Laidotuvės įvyko kovo 12 d. su bažnytinėmis apeigomis St. Pius bažnyčioje. Palaidotas Lady of Hope kapinėse, Brownstown Township. Dideliame nuliūdime paliko žmoną Bernice; tris sūnus: Theodore II, John ir Michael; dvi dukras: Mary Ann Wright ir Bonita Kurc; tris sesutes Anne Shivers, Barbara Kryska ir Connie Blair; vieną brolį Ralph, penkis anūkus ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų. Velionis ir žmona Bernice prieš keletą dienų buvo sugrįžę iš atostogų Hawaii Islands. Abu priklausė prie Detroito Lietuvių Klubo nuo 1970 metų. Taipgi velionis buvo narys ir aktyviai dalyvavo Knights of Columbus. Buvo nepaprastai didelės laidotuvės.

Serga

Susirgo ir atsidūrė ligoninėje Richard Nienus, klubiečių Frank ir Mary Nienus sūnus. Liga dar neištirta.

Klubietė Ann Petrušionis Turzak randasi Harper ligoninėje. Jos vyras Louis yra labai susirūpinęs.

Eddie Stackwell (Stakvila) irgi klubietis, pergyveno sunkią operaciją. Operacija gerai pavyko ir jis sveiksta namuose.

Visiems gerai žinoma kanadietė Violet (Ruth) Soroka taipgi pergyveno sunkią operaciją Windsor Western ligoninėje, Windsore, Operacija gerai pavyko, ligonė sveiksta.

Angie Jeske Riddell pergyveno sunkią operaciją Botsford ligoninėje. Jos vyras, klubietis Stewart Riddell ir jos brolienė, Ruby Jeske, klubo iždininkė, yra labai susirūpinę.

Klubietė Anna Kairaitis pergyveno kojos operaciją ir per ateinančias penkias savaites negalės išeit iš namų.

Klubiečiai ir pažangiųjų organizacijų nariai: Anna Daukus, Lillian Gugas ir Walter Gugas negaluoja namuose. Visi yra daktaro priežiūroj, bet sunkiausiai serga Walter Gugas, kuris nuolat lanko daktarą.

Visiems viršminėtiems linkime greit pasveikt ir vėl dalyvaut klubiečių ir bowlerių tarpe.

Išvyko

Pradžioj kovo mėnesio iš Detroito išvyko klubietis Rick Smith su žmona Cindy. Jie nuolatiniai apsigyvens San Antonio, Texas. Pirm išvykimo, jie surengė balių tėvelių John ir Estelle Smith (Smitrevičių) namuose savo draugui, dirbančiam Detroito Policijoj, kuris šiomis dienomis užbaigė advokatūros mokslą.

Gimtadieniai

"Laisvės" skaitytojos Eva Yuodaitis ir Teofilė Masienė minėjo savo gimtadienius kovo 4 d.

Kovo 7 d. Minnie Tvaska minėjo savo gimtadienį Sugrįžus į Detroitą su savo vyru Chuck dalyvavo LDS 21 kp. susirinkime ir Moters Tarptautinės Dienos minėjime Klubo patalpose. Tvaskai suruošė steigmeną Ann Balchunas; kuomet pranešė jog Anna Balchunas minės savo gimtadienį kovo 15. Chuck Tvaska ir Eddie Balchunas sveikino savo žmonas Minnie ir Ann su jų gimtadieniais ir gražiai Klube praleido laiką.

Klubo nuolatiniai šeimininkai, Mike ir Pat Stunskai taipgi neseniai minėjo savo gimtadienius—Mike Stunskas vasario 18; Pat Stunskas vasario 22. Nors pavėluota, bet jų draugai Arnold Petkus ir dukrelė Linda bei jos draugė Ruth pas Stunskus jų gimtadienio proga atvyko net iš Grand Haven, Michigan, kovo 12. Visi linksmai praleido dieną Rochesteryje, Stunskų rezidencijoje.

"Laisvė"

"Laisvės" metinis suvažiavimas įvyks balandžio 4 Laisvės salėje, Ozone Park, N. Y. Kaip kiekvienais metais taip ir šiemet detroitiečiai turėtumėm laikraštį "Laisvę" šiame suvažiavime pasveikint. Matykite Stefaniją ir įteikite savo auką-pasveikinimą.

Motinų banketas

Detroito Lietuvių Klubas rengia Motinų Dienos banketą visoms motinoms pagerbti. Banketas įvyks sekmadienį, gegužės-May 9, 1 val. po pietų, Klubo patalpose, 4114 W. Vernor Highway. Klubo šeimininkai žada paruošt nepaprastai skanius pietus, kuriais gėrėtis ne tik motinos, bet ir jų šeimos. Windsoriečiai ir apylinkės lietuviai ruoškitės atvykt į šį banketą.

Stefanija

MIAMI, FLA.

MIRĖ
SOFIJA THOMSONIENĖ

Ankščiau laikraštyje buvo pranešta, kad Sofija Thomsonienė automobilio avarijoje buvo sunkiai sužeista. Po trijų mėnesių, neatgavusi sąmonės ji vasario 28 d. mirė. Liūdėsyje liko sūnus Eugene su šeima, gyveną Washington, D. C., taipgi daugiau artimųjų bei draugų.

Velionė buvo draugiško būdo, visą laiką priklausė įvairiose pažangiose organizacijose ir aktyviai darbavosi visuomeninėje veikloje. Ji buvo ilgametė "Laisvės" skaitytoja ir pagal išgalę rėmė laikraštį. Prieš du metu mirė jos mylimas vyras kurio mirtį ji labai sunkiai pergyveno.

Laidotuvės buvo privačios. Palaikai sukremuoti. Miela Sofija, ilsėkis ramiai užbaigusi savo prasmingą nors ir nelengvą gyvenimo kelią.

N. Iešmantienė

MIAMI, FLORIDA

Mirus

Sofijai Thomsonienei

Reiškiame gilią užuojautą jos sūnui Eugene ir jo šeimai, taipgi visiems artimiesiems. Apgailestaujame netekę LLD 75 kuopos ir kitų pažangių organizacijų narės ir geros draugės.

G. P. Rušinskai	M. Baužienė
M. Koch	S. Kanapė
V. A. Nevins	J. Andrus
J. Zutra	S. Danis
J. Krutulis	A. Švegžda
A. Vanė	J. Lazauskienė
P. Suplevičius	M. Novitsky
J. Nevins	Mary Kvietkas
F. H. Mankauskas	J. Julė Stroliai
J. Krupp	I. Helen Chalkiai
J. Smalenskas	A. Aimantienė
U. Daugirdienė	A. N. Iešmantai

S. J. Jurevičiai

IŠ "ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSO"

Buenos Aires mieste leidžiamam laikraštyje "Argentinos Lietuvių Balsas" vasario mėnesio laidoje prisimena dabar Amerikoje gyvenančius mūsų veikėjus ir įdėjo šią nuotrauką.

Mūsų draugai JAV: Helena A. Feiferienė, Augustinas Iešmanta, jo žmona Natalija Nagulevičiūtė, Ona Babarskienė ir jau miręs J. Babarskas. Jie gerai prisimena Argentiną. Su ALB jie palaiko tamprius ryšius.

Džiugu, kad argentiniečiai prisimena draugus, tik gaila, kad jau gyvųjų tarpe nėra draugo Juozo Babarsko.

Domimasi Tarybine kultūra

Tarp visuomeninių organizacijų, veikiančių prie Jungtinių Tautų bibliotekos, ypač populiarus yra "Rusų knygos klubas". Klubo iniciatyva įvairių šalių diplomatai, New Yorko gyventojai turi malonią galimybę susitikti su garsiais tarybiniais visuomenės veikėjais, literatūros ir meno atstovais. Tarp jų buvo rašytojai Konstantinas Simonovas, Borisas Polevojus, Jevgenijus Jevtušenka, Andrejus Voznesenskis. Filmus, kuriuose vaidino, pristatė žinomi kino aktoriai Olegas Tabakovas, Donatas Banionis, savo meistriškumą klausytojams demonstravo Tarybų Sąjungos liaudies artistės Liudmila Zykina, Bibigul Tulegenova ir daugelis kitų. Įdomi buvo fotoparoda apie olimpinę Maskvą. Gražia tradicija tapo kasmet klubo rengiami socialistinių šalių kino festivaliai.

Apie šiuos ir daugelį kitų įdomių "Rusų knygos klubo" iniciatyvų papasakojo dabartinis klubo prezidentas Vladimiras Scastnas iškilmingame vakare, skirtame klubo veiklos 15-mečiui.

New Yorko gyventojų vardu kalbėjo Amerikos ir Tarybų Sąjungos draugystės nacionalinės asociacijos tarybos direktorius Alan Thomson. Jis pažymėjo, kad "Rusų knygos klubas" padeda stiprinti savitarpio supratimą tarp viso pasaulio tautų, susivienijusių po Jungtinių Tautų vėliava. Specialų sveikinimą klubo 15-ųjų metinių proga atsiuntė J. T. generalinis sekretorius Ch. Peresas de Kueljaras.

Iškilmingo vakaro dalyviai šiltai sutiko bandurisčių trio iš Kijevo pasirodymą. Šventinės programos pabaigoje buvo parodytas meninis filmas "Iš poilsiautojų gyvenimo", kurį įsigijo Amerikos firma "Satra films Corporation" demonstruoti JAV.

Sigitas Krivickas
Vilniaus "Tiesa"

Svečias iš Tarybų Lietuvos

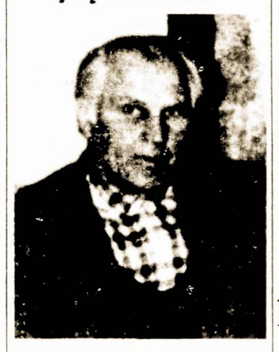

Petras Bubelevičius

Šiomis dienomis pas Praną ir Malviną Bručus, Richmond Hill, N. Y. atvyko iš Tarybų Lietuvos Malvinos brolis Petras Bubelevičius. Petras kilęs iš Dusmenų, Trakų rajone ir ten Dusmenų Kolūkyje dirba sunkvežimio vairuotoju.

Bubelevičius gyvena kolūkyje su žmona Verute, dukra Aldona, kuri gegužės mėnesyje ištekės ir sūnum Albinu, kuris studijuoja Vilniaus Politechnikoje.

Petras išbuvęs čia visą kovo mėnesį, kovo 29 mūsų kraštą paliks ir grįš pas savuosius, kurių jau labai pasiilgęs.

Linkime gerbiamam tautiečiui sėkmingai sugrįžti pas savuosius į savo mylimą Tėvynę. Buvo su Petru malonu susitikti "Laisvės" įstaigoje, kurį abu Bručai atlydėjo.

Ieva Mizarienė

Jonas Juška sunkiai serga

Kovo 17 d. Jonas Juška buvo išvežtas į Baptist Medical Center ligoninę Brooklyne. Po kelių dienų ligoninėje, ji perkėlė į Baptist Medical Center Nursing Home, ten pat prie ligoninės, kur jis iki šių žodžių rašymo tebėra.

Mūsų mielas poetas, režisierius, menininkas, Aido Choro narys jau senokai amžiaus priblokštas nekaip jautėsi, bet dar vis radosi savo namuose jo mylimo sūnaus daktaro-profesoriaus Henry ir mūsų "Laisvės" Bendrovės direktorių nario Karolio Benderio priežiūroje.

Linkime draugui Jonui Juškai sustiprėti ir grįžti į namus pas savo mylimą sūnų.

Ieva Mizarienė

"LAISVĖS" BENDROVĖS DIREKTORIAMS

Pirmadienį, kovo 29 d., 2 val. po pietų Laisvės salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. įvyks "Laisvės" Bendrovės direktorių posėdis. Visi dalyvaukime.

N. Buknienė, Sekretorė

MIAMI, FLA.

Mirus

Sofijai Thomson

Sofijos Thomson mirtis atėjo netikėtai. 1981 metų gruodžio 9 ji buvo mirtinai sužeista auto avarijoje. Ligoninėje Sofija "in coma" (be sąmonės) išgulėjo 10 savaičių. Ją lankė ir jos sveikata rūpinosi sūnus, kuris gyvena toli nuo Miami. Iš ligoninės perkelta į priežiūros (nursing) namus, išgyveno tik 3 dienas ir vasario 25 dieną Sofija Thomson mirė. Tad reiškiame širdingą užuojautą Sofijos sūnui, marčiai, jos anūkams ir draugams.

MITZĖ ir VINCAS BOVINAI

"Laisvės" suvažiavimas ir banketas

Sekmadienį, balandžio 4 d., Lietuvių Kooperatyvinės Bendrovės ("Laisvės") dalininkų suvažiavimas įvyks 10 val. ryto, Laisvės salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y.

* * *

Po suvažiavimo, 2 val. bus pietūs. Kviečiame visus New Yorko ir apylinkės lietuvius atvykti.

Auka: $12.

Iš Niujorko Moterų Klubo susirinkimo

Kovo 16 įvyko Moterų Klubo susirinkimas "Laisvės" patalpose; atsilankė gražus būrys narių. Susirinkimą atidarė pirm. Ieva Mizarienė. Tvarkos vedėja išrinkta Klubo vicepirm. M. Stukienė. Praeito susirinkimo protokolą perskaitė užrašų sekretorė N. Buknienė. Protokolas priimtas.

Pirmininkė J. Mizarienė savo raporte trumpai peržvelgė Klubo veiklą. Ji taip pat labai pasitenkinusi ir su klubietėmis pasidalino įspūdžiais apie įvykusį Moters Dienos minėjimo parengimą, kuris visais atžvilgiais puikiausiai pavyko.

Fin. sekretorė A. Stasiukaitienė ir iždininkė N. Ventienė raportavo apie Klubo finansinį stovį, kuris po gražiai pavykusio parengimo gerokai paaugo. Jų raportai priimti.

Iš dovanų komisijos raportavo Onutė Babarskienė. Ji pastebėjo, kad yra dar likusių daug ir gražių dovanų, prie progos turėtų būti išleistos išlaimėjimams.

Buvo iškeltas klausimas dėl Klubo knygų patikrinimo. Knygas patikrinti sutiko S. Stasiukaitienė ir N. Ventienė.

Pirm. J. Mizarienė priminė, kad artinasi "Laisvės" metinis dalininkų suvažiavimas ir banketas, kuris įvyks balandžio 4-tą Laisvės patalpose. Drg. Polina Kolando išrinkta atstovauti Moterų klubą ir suvažiavimą pasveikinti su $100.

Pirmininkė ragino nares suvažiavime ir bankete skaitlingai dalyvauti. Šiame susirinkime M. Šukaitienė aukojo $5.00 ir P. Kalando $3.00. Dėkojam.

Po susirinkimo mus gražiai pavaišino Nelė Ventienė ir Onutė Babarskienė. Labai joms dėkingos. Iki kito pasimatymo sekančiame susirinkime.

N. B.

BRIEFS

Spirit of 70 is with New York Aido Chorus these days. There is a feeling of accomplishment and excitement among the members. And there is a good reason to be proud and happy. The big day—Aido's 70th anniversary is not far away. Times like these we think of past years, chorus leaders and members and friends who have helped to bring this historical event—Aido Chorus' 70th anniversary to progressive Lithuanians in the United States.

Our present small chorus (with a big voice) is doing just fine. Attendance is good and we are getting there with the new songs. Atmosphere is very friendly and cooperation good. Thanks to Nellie Shumbris for bringing in her recording machine so we could listen how our songs sounded and we enjoyed that.

Thanks to Dr. Pauliukas for "home coming" gift of Palanga when he returned from Boston. And our thanks to Nellie Venta and Ona Babarskas for taking care of the coffee table. Last rehearsal dinner treat was from Naste Buck and it was very good indeed.

During our short intermissions we are informed of the greetings and donations from chorus' friends and discuss other matters of the chorus. It was decided to have a ball-point pen made to order for our 70th anniversary.

See all of you Saturday.

* * *

There was an article about Laisve's editor Anthony Bimba in a recent issue of "The Sunday Enterprise" which is published in Mass. Author Don Salvucci says in his article titled "When the Russian Revolution Caused a Ruckus in Brockton": "Some Americans could or would not acknowledge the success of the American system, and they continued to work for change, holding the Russian system up as a beacon of hope.

John Reed, whose life story is currently being popularized in the overly romantic film, "The Reds," was one such man. Another was Anthony Bimba.

Bimba brought the Russian Revolution into a head-on-head confrontation with the American Revolution in the Plymouth County District Court in Brockton in 1926."

And Don Salvucci goes on about Bimba's life, his education, political views and his court case for freedom of speech.

* * *

Manolo Gonzalez, from Union City, N. J. wrties in "Time" magazine:

"Assistant Secretary of State Thomas O. Enders asks. "If El Salvador is captured by a violent minority, who in Central America would not live in fear?" His question ignores the fact that El Salvador's ruling junta is a violent minority. Never legally elected, the Duarte government is only the latest episode in a long history of repressive regimes that have terrorized and brutalized the population."

* * *

The 25-year-old son of civil rights leader Roy Innis was killed on a Harlem street corner. He was the third Innis son to be targeted for violence and the second to die.

Ilse

Alexander Innis, an aspiring boxer,